

UJ KELET

ESIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi
és bansági zsidóság politikai
napilapja

Működésük utánnomását
forrás megjelölésével engedélyezik

Kéziratokat nem küldünk vissza
megőrzésükre nem vállalkozunk

népszerűtlen Robert

isatör 2 11 0 0 Budapest

A garancia

1927 decemberében Lorin Popescu, az antiszemita diákszövetség akkori elnöke a saját személyében garanciát vállalt azért, hogy a nagyváradi diákkongresszus rendben fog lefolyni.

A liberális kormány bekebelezte magát erre a biztosítékra és engedélyezte a kongresszust.

Egy órával a zavargások kirobbanása előtt Lorin Popescu letáviratozta Bukarestbe, hogy az elkövetkezendőként nem áll módjában tovább is vállalni a felelősséget.

Igy aztán a garanciával sem volt baj, a kormány is fedve volt és a zsinagógákat is meggyalázták.

Mindenestre érthető, ha a romániai zsidóság azonnal fázni kezd, míhelyt diákkongresszusról és garanciáról van szó.

A kérdés ugyanis megint aktuális. A diákok november 29-én akartak kongresszusozni.

Jorga azonban csak december 13-ra adott engedélyt. 13-át ugyanis minden hónapban meg szokta előzni 10-e, amiben normális körülmények között nem is volna semmi különös. December 10-e azonban ominózus nap. A romániai diákkongresszus felejthetetlen évfordulója.

Jorga mint ellenzéki politikus hallgatni szokott december 10-én. Mint miniszterelnök azonban, nem szeretné, ha az ő szakértői kormányának tekintélyén holmi kilengések csorbát ütne. Ezért a kongresszust csak akkor és úgy engedélyezi, ha az ominózus nap rendezés nélkül fog eltelni.

Ez már döfi, Jorga nyugodtan alhatik. Reális garancia van a kezében.

Egészen bizonyos, hogy december 10-én nem lesz rendbontás.

De kérdjük, mi biztosítja Jorgát és mi biztosítja az ország zsidóságát arról, hogy 13-án is rend és nyugalom lesz az országban?

Manoilescu

Semmi más, csak egy újabb állomása, egy fantasztikus karriernek.

Kezdődött úgy, hogy egy majdnem vadidegen fiatalemberből máról-holnapra pénzügyi alminiszter lett Averescu kormányában.

Azóta egyszer és mindenkorra meg kellett tanulni a nevet. Amikor az Averescu-kormány fejére hirtelen ráesett a légia és az öreg tábornokot estétől-reggelig kitétték a miniszterelnöki palotából, Manoilescu is elvesztette a tárcáját. A forróvérű és aktív lendülettel teli fiatal miniszter új működési területet keresett szétrobbanó temperamentumának.

Párizsba utazott, hogy megszervezze a király hazatérését.

Amiért a liberális kormány becsukatta a börtönbe.

Ahonnán a felmentő ítélet glóriájával a feje körül tért vissza, hogy szédítő karrierjén egyre magasabba hágjon.

Lázás közgazdasági aktivásba kezdett. És nemsokára már benne látták a messiaszt a gyárosok és a kereskedők is.

Amikor a nemzeti parasztpárt konjunkturája elkövetkezett, egy pillanatra sem habozott és az öreg tábornokot könnyedén cserélte fel Maniu Gyulával.

Minisztere lett a nemzeti parasztpárti kormányban.

És egy adott pillanatban egyetlen intéssel megbuktatta az egész kormányt, hogy saját kormányának romjain bevonuljon Jorga és Argetoianu karján az "Uj ritmus" kabinettjébe.

A legközelebbi lépcső a Nemzeti Bank hat évre szóló kormányzói stalluma volt.

Merész álmokat szőtt a kormányzói székekben. Meghuzta a halálharangot a Banca Bercovici és a Marmorosch Blank fölött, a megmaradt nagy bankokat pedig egyetlen hatalmas szindikátusba akarta tömöríteni, amelynek a vezérigazgatói székében már önmagát látta ülni. Argetoianu egyetlen tollvonása elég

Vigyázzatok a zsidó sajtóra!

Irta dr. Fischer József országgyűlési képviselő, az országos Zsidó Párt erdélyi szervezetének elnöke

Minden nép, de minden más emberi közösség is, az intézményein keresztül él és lélegzik. Csak az intézmények tudják megőrizni egy nép közös szellemi és anyagi kincsét és az intézményein keresztül tudja minden nép mozgósítani morális és materiális energiáinak maximumát, ha a közös jogok védelmére, a veszendőbe menő pozitívok megmentésére és a meglevő értékek fejlesztésére kerül a sor.

Egy kisebbségi nép és különösen a kétszeresen kisebbségi sorsban élő zsidóság intézményei állandóan mobilizálva vannak. Egy pillanattal sem szerelhetünk le, mert a zsidóság jogai és pozíciói szüntelenül veszélyeztetve vannak és a küzdelemnek akármilyen rövid időre való feladása, pótolhatatlan veszteséget jelentene. Míg a többségi népek intézményei számára rendelkezésre áll az állam egész apparátusa és szükség esetén az állam egész kasszája is, addig az a zsidóság morális értékeit szolgáló intézmények egyetlen gyökere a népi áldozatkészség és szolidaritás.

Az erdélyi zsidóság a saját erejéből kellett megteremtse és fenntartsa mindazokat az intézményeket, amelyek a zsidó közélet sokáig megnyilatkozási szolgálatát tudják. A hitközségeket, az iskolákat, az Árvagondozást, a Diákszegélyezést és a szociális, meg karitatív tevékenység megannyi hajlékát.

Minden zsidó intézmény egyformán fontos, de a legfontosabb valamennyi között a zsidó sajtó, az erdélyi zsidóság egyetlen napilapja: az Uj Kelet.

Mert az Uj Kelet teremti meg az életlehetőséget valamennyi zsidó megmozdulásnak. Hogy a zsidó intézményeket életre lehetett hívni és hogy ezek az intézmények ma is be tudják tölteni hivatásukat, nem utolsó sorban a Uj Kelet érdeme, amelynek hasábjain helyet kapott minden jószándéku kezdeményezés és amely messzehallható hangon szólította fel a nemritkán közönybe süllyedt erdélyi zsidóságot saját intézményeinek a támogatására. Az Uj Kelet hasábjain keresztül kapta a legértékesebb támogatást

volt ahhoz, hogy a szép álom szertefoszoljék.

Tegnap még a Banca Nationala kormányzója volt Manoilescu.

Ma hosszú esztendő után újra szimpla magánember.

A király aláírta egykori kegyencének az elbocsátását és az elbocsátás ellen senkinek tiltakozik, csak az a liberális párt, amelynek a börtönt köszönheti Manoilescu.

Mi lesz még ebből?

Mert Manoilescu előbb-utóbb ugvis valami nagy kavarodást csinál, hogy újra róla beszéljen az egész ország.

Gyémánttulajdonosok! nem kell megijedni!

Néhány hét előtt bejárta a lapokat a hír, hogy egy berlini kémikusnak sikerült mesterséges uton gyémántot előállítani. A hír nemcsak az ékszerészek körében keltett nagy feltűnést, hanem azok, akik gyémántba és ékszerbe mentették át vagyonuk egy részét, szintén rosszul érezték magukat, mert mit ér a gyémánt, ha a vegyi laboratóriumban elő lehet majd

az erdélyi zsidó közélet minden ága: a politikai szervek, a kulturális célkitűzések és a szociális és karitatív tevékenységek is.

De a mi napi sajtónk hatása nem merül ki ebben. Munkája nemcsak a zsidó közösség belső életében hagy maradandó nyomot, hanem napról-napra meg-megújuló követe a zsidó kivánságoknak és követeléseknek is, fáradhatatlan szószólója a zsidó jogoknak és nyilvánosságának teljes súlyával emeli fel bátor hangját a sérelmek és támadások ellen, bármilyen oldalról is fenyegetné veszély a zsidóságot.

Az Uj Kelet a mi mindnyájunk szeme és füle, amely legelőször látja és hallja meg mindazt, ami csak a zsidó közösség morális és materiális egzisztenciáját veszélyeztetheti és a mi hangunk is, amelyen keresztül tudja értékre adni az erdélyi zsidóság panasztát, tiltakozását és akaratát minden illetékes fórumnak.

A krízis napról-napra egyre jobban szedi áldozatait a zsidóság sorából és a zsidó intézmények keservesen érzik meg minden egyes zsidó vagyonnak a pusztulását. A krízisből kijutott a maga szomorú osztályrésze az Uj Keletnek is. Az erdélyi zsidóságnak azonban meg kell értenie, hogy legnagyobb anyagi nehézségei közepette sem hagyhatja magára intézményeit, mert ezzel saját életének a fonálát vájja ketté. Es különösen nem hagyhatja magára intézményeinek legfontosabbikát: az Uj Keletet.

Hiszen az Uj Kelet a legszerényebb az összes zsidó intézmények között. Nem is kér áldozatot. Csak az előfizetési díjakat kéri. Amiért viszont bősz ellenzolgáltatást ad: egy kitűnően szerkesztett újságot.

E nehéz időkben százaszorosán éreznie kell minden erdélyi zsidónak, hogy mivel tartozik napilapjának. Hiszen, aki veszni hagyja a zsidó sajtót, az a zsidó fájdalom és megpróbáltatások e nehéz napjában süllyedt és némává teszi az egész erdélyi zsidó közösséget és önmagát.

állítani akár a Koh-i-nort, vagy a nagy Mogul is. Protzné a legszebb diadémokkal hiába pompázik, ha tudja, hogy két hét múlva még csillogóbb, még tüzesebben ragyogó gyémántot lehet esetleg kiló számra kapni. Sietünk tehát megnyugtani a gyémántok riadt birtokosait, hogy egyelőre nem kell félniük, a mesterséges gyémántot nem fedezték fel. Dr. Senfternek, a mügyémánt állítólagos felfedezőjének kísérleteit és eredményeit felülvizsgálta dr. Johnsen tanár, a berlini egyetem professzora és megállapította, hogy dr. Senftern ugyanolyan csalódnak esett áldozatul, mint száz évvel ezelőtt Moissan párizsi kémikus és nemrégiben egy német vegyész. Mind a ketten a legjobb tudomásuk szerint azt állapították meg, hogy mesterséges uton gyémántot állítottak elő, azonban a csillogó produktum, amit felfedeztek, más valami volt, a kristályozódást, amelyet sikerült elérniük, összetévesztették a gyémánt kristályozásával. Ugyanez történt meg most a német tudóssal is. Akinek gyémántja van, vigyázzon rá, mert még hosszú ideig nem kell a mesterséges gyémánttól félni.

VILÁG TŰKRE

A titokzatos császár

Két héttel ezelőtt pozitív formában járta be a világsajtót az a hír, hogy Japán a mandzsuri események következtében puccszerűen Mandzsuria trónjára akarja ültetni Kina excsászárját. Azóta véres események játszódtak le a mandzsuri harctéren, amelyek elhomályosították a terv aktualitását. Tegnap óta azonban újra felmerült a világsajtóban a hír, hogy a japán diplomácia még sem mondott le az excsászár trónraültetéséről.

Japán ugyan tagadja, hogy az ő keze benne van abban a titokzatos játékban, amely Hsuan-Tung kínai excsászár eltűnése, vagy eltűntetése körül folyik. A mosolygó Nap országának detronizált császári ivadékáról, Hsuan-Tungról csak annyit tud az európai, hogy a japán diplomácia eselszövénye megszöktette tien-csini magányából, hogy alkalmas pillanatban Mandzsuria trónjára ültesse. Japán tagad, de úgy látszik, hogy ez a tagadás is csak manőver. Tény, hogy az excsászár eltűnt Tien-Csinből két feleségével, könyveivel és — pillanatnyi pénzzavarával együtt. Mert tudni kell, hogy Hsuan-Tung állandóan pénzzavarokkal küzdött és így nem lehetett valami nehéz dolog az excsászár egy kalandos terv részére megnyerni. A kis Hsuan-Tung a Mandzsudinasztia detronizálása után 18 éves koráig a köztársasági Kina szigorú felügyelete alatt állt. Vigyáztak reá, nehogy a császári jogok utolsó képviselőjének egy napon eszébe jusson a trón. Ezért egy „Tilos Városba” száműzték, ahova idegen nem léphetett be. Játsszóársak nélkül magára hagyatva, emberektől és világtól elzárva nőtt fel a császári gyermek.

Kényszerítették, hogy tanuljon, bár erre nem sok szükség volt. A gyermekben égett a vágy a tudás után. Más szórakozása nem is volt, csak a könyv. Főliások, régi kéziratok, könyvek között növekedett. Az excsászár kitűnő ismerője a klasszikus kínai irodalomnak. Ez pedig nagy szó, ha elgondoljuk, hogy a kínai írás és a nyelv a legnehezebb a világ élő nyelvei között. Ilyen életmód mellett az excsászár testileg elatnyult, fejlődésében visszamaradt és inkább kelti a szemlélőben egy álmodozó nő, mint egy teterős, hős eszelekedetre képes férfi benyomását. Megjelenése, élete, minden mozdulata lánysos. Gyenge fizikumú, de azért ez nem zárja ki, hogy két felesége legyen.

Első számú felesége egy halkszavú, szép, mandzsuri hercegnő. Semmi más dolga nincs a világon, mint hogy az excsászár szabad óráiban, — amikor tudniillik nem tanul — szórakoztassa és figyelmét a politikától elterelje. Az excsászár élete annak ellenére, hogy nem sok vizet zavar, főbbszőr forgott életveszedelemben. 1924-ben Sir Reginald Johnston, az excsászár angol tanítója mentette meg Hsuan-Tung életét. A tanító, akit a kínai kormány fogadott fel az excsászár mellé, F'eng generális kezeiből a pekingi diplomata negyedbe mentette át a fiatal herceget és az exterritoriális területen szerzett részére menedéket. Egy ideig itt élt, később Tien-Csinben jelölték ki lakóhelyét. Egy kis házában, melyet kert vesz körül, rendezkedett be a szerencsétlen császár utód, akinek az volt az egyetlen

büne, hogy a császár gyermekeknek született. Akkor még bizonyára nem is álmolta, hogy 1931-ben előszedik muzeális magányából és politikai célokra használják föl. A császári udvartartás költségeit felerészben a kínai, felerészben a japán kormány viseli. A japánok kész örömmel vállalták ezt a kiadást és a vendéglátás nehézségeit, mert tudták, legalább is számítottak arra, hogy eljön az idő, amikor a vendéget saját céljaikra felhasználhatják. Sose rossz, ha kéznél van egy kínai császár, akivel zavarokat lehet kelteni.

A szegény excsászár egyébként rossz borból van. Szemei a sok olvasás és tanulás következtében annyira meggyengültek, hogy alig lát. Vastag, fekete szemüveget kénytelen viselni és lehetőleg elsötétített szobában tartózkodni. Így is fennáll az a veszedelem, hogy Hsuan-Tung megvakul. A helyzet az, hogy Hsuan-Tung, ha bármi módon hatalomra is kerülne, valószínűleg nem lenne alkalmas uralkodói funkciók elvégzésére. Az excsászár törekény emberi roncs és a szó valódi értelmében csak árnyéka önmagának.

Legutóbb virágcsokorba csomagolt bombát küldtek a fanatikus kínaiak az excsászárnak. Hír szerint az egész bomba-ügy mese. Ezt a japánok találták ki, hogy hangulatot keltsenek a régi császárhű kínaiak körében a közársasági Kina ellen.

Keleten vesélyes játék folyik...

EGYESÜLETI ÉLET

Az Erdélyi Zsidó Árvagondozó kolozsvári csoportja folyó hó 29-én tartja műsoros gyermekdelutánját a katolikus gimnázium disztermében. Mindenki, aki gyermekének örömet akar szerezni, kérik, hogy feltétlenül jöjjön el erre a hangulatos delutánra, ahol az árvák javára igen kedves körben szórakoztatni fogjuk kisgyermek hallgatóinkat. Ez a műkedvelő előadás még a szokottnál is nemesebb célt szolgál, mert a szegény gyermekeknek téli felruházását teszi lehetővé.

December 5-én lesz a dési Hitachdut Haavoda chanukai ünnepélye. December 5-én rendezik meg a dési Hitachdut Haavoda a Hungária disztermében egyéves fennállásának alkalmából Chanuka ünnepélyét. Ez alkalmából a kolozsvári Hitachdut Haavoda testületileg siet segítségére a dési szervezetének, amennyiben énekmarával, zenekarával és szavalókórusával Désre látogat, ahol egyuttal résztvesz a december 6-án d. e. 10 órakor a Hitachdut Haavoda egyéves fennállása alkalmából tartandó évi közgyűlésén. A műsor-számok között szerepel Jeremiás E. ünnepi megnyitó beszéde, majd H. H. vegyes ének-zenekara által előadott eredeti néber énekek, továbbá a szavalókórus által előadott „Mechanizált gépember” c. vers. Számtalan bohózat, egy szindarab, több magánzám és zeneszám tarkítja a műsort.

Chanuka első napja Kórházi Szombat. A december 5-én megtartandó Kórházi Szombat, mint az eddig beérkezett jelentésekből is megállapítható, máris nagy erkölcsi és anyagi sikert ígér a kórházgyűlésnek. A szombatot minden egyes hitközség megtartja és a jelenlegi nehéz viszonyok mellett is, sőt éppen ezért a hívek adakozási kedve is valószínűleg felülmulja az eddigi éveket, mert így módon mindenki anyagi erejéhez képest adozhat a nemes célra. A kolozsvári zsidó kórház számít is mindenkinek az aldozat-készségére, mindenkire kivétel nélkül, mert csak az esetben tehet eleget a vele szemben támasztott követelményeknek, ha mindenki megteszi testvéri, emberbaráti, zsidó kötelességét. A kórház ma egész Erdély zsidóságától elvárja a vezetés, hogy zárt sorokban, anyagi erején túlmenő módon is támogassa azt az intézményt, mely sok dicsőséget szerzett már eddig is azoknak, akik megalkották, sokat használt azoknak, akiknek a javára létesítették.

BUDÁN EGYSZER VOLT KÜTYAVASÁR, de a Lepage antikváriumban Cluj állandóan van olcsó könyv vásár. Kérjen ingyen jegyzéket.

Egyhavi fegyverszünetet kötne a kormány az ellenzéki pártokkal, hogy megvalósíthassa a mezőgazdasági adósságok konvertálását

Bucuresti-Bukarest, november 28. Az Epoca szerint a politikai fegyverszünetre vonatkozó puhatolozások tovább tartanak és sikerrel biztatnak. A liberális párt 1-2 napon belül fog dönteni a mezőgazdasági adósságok konvertálásáról szóló javaslatról és a nemzeti parasztpárt is kilátásba helyezte a közeli döntést. A fegyverszünet alig ha tartana egy hónapnál tovább, mert ezen idő alatt egy költségvetést, mint a kapcsolatos törvényjavaslatokat tető alá hoznák. A Vlad Tepes

liga megbízásából Perieteanu ma felkereste Argetoianu pénzügyminisztert akivel hosszabb tárgyalást folytatott a konvertálási javaslatról.

A lap úgy tudja, hogy a kormány csak a liberális párttal és a nemzeti parasztpárttal való megegyezésre illetve fegyverszünetre helyezi a súlyt a konvertálási javaslatnál, hogy a jövőre nézve a két kormányképes párt a konvertálási lebonyolítását illetőleg semiféle nehézséget ne okozzon.

Ugy az amerikai, mint az angol sajtó élesen fordul szembe Laval tegnapi beszédével

Flandin francia pénzügyminiszter váratlanul Londonba érkezett

Newyork, november 28. Washingtoni diplomáciai és politikai körökben megállapítják, hogy Laval beszédével belpolitikai pozícióját akarta megszilárdítani s e célját a többség megszerzésével el is érte. Mindennek ellenére remélik, hogy a jövő év sulyos problémáinak felvetődésénél Franciaország nagyobb mérsékletet fog tanusítani, mert be kell majd látnia, hogy intranszigienciája az elképzelhetetlenség fokozná a válságot.

Egyidejűleg az angol konzervatív sajtó megállapítja, hogy Laval francia miniszterelnök beszéde Angliában szenzációt keltett. Ilyen makacs állásfoglalást senki sem várt Lavaltól. A lapok polemizálnak Laval álláspontjával s a kereskedelmi híreket rendezését előtérbe helyezik a jóvátetelek megfizetésének. Több lap utal arra, hogy Németország jóvátételi kötelezettségeinek jórészt külföldön felvett kölcsönök segítségével tudott csak eleget tenni s ha arra fogják kényszeríteni,

hogy az amortizálást beszüntesse, külföldi kölcsönre többé nem fog számíthatni s akkor jóvátételt sem fizethet.

London, november 28. Flandin francia kereskedelmi miniszter a kamara mai éjjele ülése után nyomban vonatra ült s ma reggel kilenckor megérkezett az angol fővárosba.

Az újságírók kérdéseire Flandin kijelentette, hogy a weekendre jött egy angliai vadászatra s így látogatása teljesen magánjellegű.

A déli lapok ennek ellenére azt az értesülést közlik a francia kereskedelmi miniszter angliai látogatásával kapcsolatban, hogy a miniszter a Franciaországból Angliába irányuló kivitelt érzékenyen érintő angol rendszabályok ügyében óhajt tárgyalásokat folytatni angol kormányfőfiakkal.

Flandin a jövő hét elején hagyja el Angliát.

Londonban már a font harminczszázalékos elértéktelenedésével számolnak

A fényüzési élelmickek importja elleni intézkedések életbeléptetését két héten belül várják. A font esése állítólag a Bázelen összeülő Young-konferenciával áll összefüggésben

Hatalmas munkanélküli tüntetések voltak Londonban

London, november 28. Az angol földművelésügyi miniszternek felhatalmazása van 100 százalékos védővámmal megterhelni a lakosság élelmészére nem feltétlenül szükséges mező- és kertgazdasági termékeket. A miniszter közelebbről él a felhatalmazással s vámot léptet életbe a friss gyümölcsökre, továbbá a zöldségfélék közül az ugorára, kelvirágra, paradicsomra, spárgára, zöldborsóra, gombáira, zöldbabra és az élő virágbehozatalra.

Az újabb kormányintézkedések hatása alatt tegnap három külvárosban a munka

nélküliek zavargásokat inszenáltak. A karhatalmat több helyütt a tömeg téglákkal, teljes üvegekkel és kövekkel dobálta meg. Lovasrendőrséget is igénybe kellett venni s így is csak attak és hosszabb ideig tartó kézitusa után sikerült a rendet helyreállítani. Mintegy husz sebesülés történt tulnyomóan rendőri gumibotoktól. A rendőrök számos zavargót őrizetbe vettek. Később újabb tömegek a rendőrszobák ellen vonultak fel s a letartóztatott tüntetőket ki akarták szabadítani. Újabb erőteljes karhatalmi akciókra volt szükség, amíg végre sikerült a töme-

HORNIMAN'S TEA

PAGEOL
a hathatós hügy-antiszeptikum

A PAGEOL készítményt hosszú ideje alkalmazzák. Az orvosok eredményes nyel írják elő sok vese bajnál és hügy hólyag fájdalmaknál, ugyszintén a hügyesövek megbetegedéseinél.

Egyetlen más készítménynek sincsen olyan gyors és tökéletes hatása. Emellett a PAGEOL-nak még az az előnye is meg van, hogy egyáltalán nem befolyásolja az emésztő esztornát. Még a legérzékenyebb gyomor is nagyon könnyen minden megérőltetés nélkül elviseli. A PAGEOL általános főlényét a következő eredmények igazolják: a vizelet tisztább, a vizeles maga többé nem fájdalmas és szükséglete ritkábbá válik.

Rendkívül figyelemreméltó pharmacologiai tanulmányaiban Fleuri professor megállapítja, hogy a PAGEOL megújítja az általa érintett testszöveteket és a gonokokkusok legmélyebb rejtekeiben is megsemmisíti.

Chatelain-művek, 2. rue de Valenciennes, Paris.

geket szétosztani.

Ezzel egyidejűleg a pénzügyi élet-szanálására beindított akciók teljes kudarcot mutatnak. A font a dollárral szemben 3.58, a francia frankkal szemben 91.75-re esett vissza. Pénzügyi körök véleménye szerint az angol font esése a december hetedikén Bázelen összeülő Young-bizottság ülésezésével áll összefüggésben. A Németország fizetőképességének megállapítására hivatott bizottság ülésén ugyanis kétségtelenül éles érdeklentétek kirobbanása várható s ez vetítette előre árnyékát az angol valuta újabb esése képeben.

Számolni kell a harmincz százalékon túli elértéktelenedéssel is.

A lapok megállapítják, hogy az árfolyam-lecsúszás nem fog prejudikálni a később megállapítandó stabilizációs árfolyamnak, amely a mostani fontkurzusnál feltétlenül magasabb lesz.

Egyes körökben a fontesést azzal az elkedvetlenedéssel is összefüggésbe hozzák, amely Amerikában és Franciaországban keletkezett az angliai vámemelésekkel kapcsolatban s a font értéksökkenését külföldről irányított represszáliának tartják.

London, november 28. A fényüzési élelmickek importja elleni intézkedések életbe léptetését két héten belül várják.

A vámlásjromban feltétlenül szereplni fognak a korai zöldségfélék, mint burgonya, spárga, paradicsom, borsó, stb. a gyümölcsök közül a szőlő, barack és ezeken kívül a vágott virágok.

AZ OROSZ ÖTEVES TERV Farbmann 8 Olej, Gróf Karolyi: Az ötéves terv 99 lej, Leitgeb: Elményeim Oroszországban 120 lej, Oszenovszki: Lenin, két hatalmas kötet, 600 oldal 476 lej Lepage-nál Kvár. Kérjen ingyen könyvjegyzéket.

IMPOTENCIÁT

RÁDIUM BESUGÁRZÁS ÉRŐSÍTŐ

RÁDIUM-ULTRA-REGENERATOR

Egyetlen száraz rádium-borogattal egy férfiaknál mint nőknél teljesen gyógyítja

RÁDIUM-ULTRA-REGENERATOR által, évtizedekre szóló hatással. Ártalmatlan külső kezelés. Kérjen ingyen felvilágosító árjegyzéket.

Vezetékpövislet: „DIONESE”

Bucuresti II 8-4ul Cuza, Stradela I-a No. 10

Csak

Bellították a 13-iki k

Bucuresti-Bukarest Uj Kelet tudósítóját 29-én kellett volna benben az antiszemi kongresszusának. A ség központja nagy erre a kongresszusra tak tartani, annak kolozsvári diákság a kongresszus maga hivatalosan is állt kolozsvári egyetem dományi karán hall külön tartott gyűlésgy

a mai sulyos vizlátják opportunus diákkongresszus r inkább, minthogy sok minden évben ket emész

anélkül, hogy valam nuk lett volna s an sen szolgálták volna ügyét. A kolozsvári

elhatározták, hogy a nagyszabeni

A bukaresti diák intervenciát a koloz diákszövetségégnél, a hogy vegye rá az egatőit a kongresszusra. Ezek az intervenció telenek maradtak kongresszus megtar Ez azonban az utó sem vált lehetséges diákok, hanem a kongresszus elhalas

Mint ismeretes, a évről-évre a korm szokták megtartani. egyszerű adminisztrá ujjab esése képeben.

Az engedélyezés a kormány különve kongresszuson rés deikezésére, hogy egyetemi centrum színhelyére

Ezenfelül a korn kongresszisták elsz mezéséről, amig lak térnek.

A központi diák den évben, ezidén is köző kérvényt a k tériumhoz. A kérés elé került, aki egé ben hagyta az er Pénteken aztán Jo költék a diákokkal, kormányzat a kong 13-ra való elhalaszt ber 29-re a kongress

december 13-án p esetben lehet meg december 10-e, a mita mozgalmak kilenc éves évfor szág területén m nélkül és a legte ban fog

A diákszövetség telen volt Jorga, kormány kívánságá egy ma nem ül öss országos diákkongre egyik érdekessége a ebben az esztendőben speciális diákkongre vesebb politikai és Hivatalosan a tá egyetlen pontja va szentelve, mig a d szembeni egyéb kö tése számára bizony mokban szorította egyébként a követ

1. Az orvosi Nicolaie Coja (Cluj) 2. Nyári táborozás tórium létesítésénél Vasile Matescu (Cluj) 3. A diákélet a otthonok, menzák, dijak s az egyetem

Csak december 10-ike utánra engedélyezte Jorga az országos diákkongresszust

Beiktották a november 29-ikére hirdetett nagyszebeni diákkongresszust. A december 13-iki kongresszus engedélyezésének előfeltétele, hogy december 10-ikén rend és nyugalom legyen az országban

Bucuresti-Bukarest, november 28. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma, november 29-én kellett volna összeülnie Nagyszebenben az antiszemita diákok országos kongresszusának. A bukaresti diákszövetség központja nagy előkészületeket tett erre a kongresszusra, amelyet meg akartak tartani, annak ellenére is, hogy a kolozsvári diákság túlnyomó többségben a kongresszus magatartása ellen foglalt hivatalosan is állást. Mint megírtuk, a kolozsvári egyetem jogi, filozófiai és tudományi karán hallgató diákok külön-külön tartott gyűléseiken kimondták, hogy

a mai súlyos viszonyok között nem látják opportunusnak egy országos diákkongresszus rendezését, annál is inkább, minthogy ezen kongresszusok minden évben hatalmas összegeket emésztettek fel,

anélkül, hogy valamelyes gyakorlati hasznuk lett volna s anélkül, hogy ténylegesen szolgálták volna az igazi diákerdekek ügyét. A kolozsvári diákok éppen ezért elhatározták, hogy nem vesznek részt a nagyszebeni kongresszuson.

A bukaresti diákközpont többször is interveniált a kolozsvári Petru Maior diákszövetségénel, amelyet felhívtak arra, hogy vegye rá az egyes fakultások hallgatóit a kongresszuson való részvételre. Ezek az intervenciók azonban eredménytelenek maradtak. A központ mégis a kongresszus megtartása mellett döntött. Ez azonban az utolsó pillanatban megsemmisült. Ezuttal nem a diákok, hanem a kormány lépett közbe a kongresszus elhalasztása érdekében.

Mint ismeretes, a diákkongresszusokat évről-évre a kormány engedélyezésével szokták megtartani. Ez az engedély nem egyszerű adminisztratív ténykedés csupán.

Az engedélyezés azt is jelenti, hogy a kormány különvonatokat bocsát a kongresszuson résztvevő diákok rendelkezésére, hogy ezek a különböző egyetemi centrumokból a kongresszus színhelyére utazhassanak.

Ezenfelül a kormány gondoskodik a kongresszisták elszállásolásáról és élelmezéséről, amíg lakóhelyeikre vissza nem térnek.

A központi diákszövetség, mint minden évben, ezidén is benyújtotta a vonatkozó kérvényt a közoktatásügyi minisztériumhoz. A kérés Jorga miniszterelnök elé került, aki egészen péntekig függőben hagyta az engedélyezés kérdését. Pénteken azután Jorga megbízásából közölték a diákokkal, hogy a közoktatásügyi kormányzat a kongresszusnak december 13-ra való elhalasztását kívánja. November 29-re a kongresszust nem engedélyezi,

december 13-án pedig csak abban az esetben lehet megtartani, ha előzőleg december 10-e, a romániai antiszemita mozgalom kirobbanásának kilenc éves évfordulója az egész ország területén minden rendezés nélkül és a legtöbbször nyugalomban fog lezajlani.

A diákszövetség természetesen kénytelen volt Jorga, helyesebben szólva a kormány kívánságához alkalmazkodni és így ma nem ül össze Nagyszebenben az országos diákkongresszus. A kongresszus egyik érdekessége az, hogy a programon ebben az esztendőben a szokottnál több speciális diákkérdés és a szokottnál kevesebb politikai és zsidókérdés szerepelt. Hivatalosan a tárgysorozatnak csupán egyetlen pontja van a zsidókérdésnek szentelve, míg a diákságnak a zsidókkal szembeni egyéb kötelezettségei ismertetése számára bizonyára a többi referátumokban szorítottak helyet. A program egyébként a következőképpen hangzik:

1. Az orvosi támogatás. Előadó: Nicolaie Coja (Cluj).
2. Nyári táborozások és egy diákszanatórium létesítésének lehetősége. Előadó: Vasile Matescu (Cluj).
3. A diákélet anyagi megszervezése: otthonok, menzák, kül- és belföldi ösztöndíjak s az egyetemi tandíj kérdése. Elő-

adó: Cezar Mircea (Bucuresti).

4. Diákpénztár és egyetemi hitelintézet. Előadó: Horea Butucescu (Bucuresti).
5. Testnevelés és a diákság preregimentális kiképzése. Előadó: V. Rosculeti (Bucuresti).
6. Az egyetemen kívüli tevékenység. Előadó: Jon Negura (Cernauti).
7. Diáklapok. Előadó: Florin Bălcescu (Bucuresti).
8. Diákstatisztika és a pályaválasztás kérdése. Előadó: Octavian Stanca (Cluj).

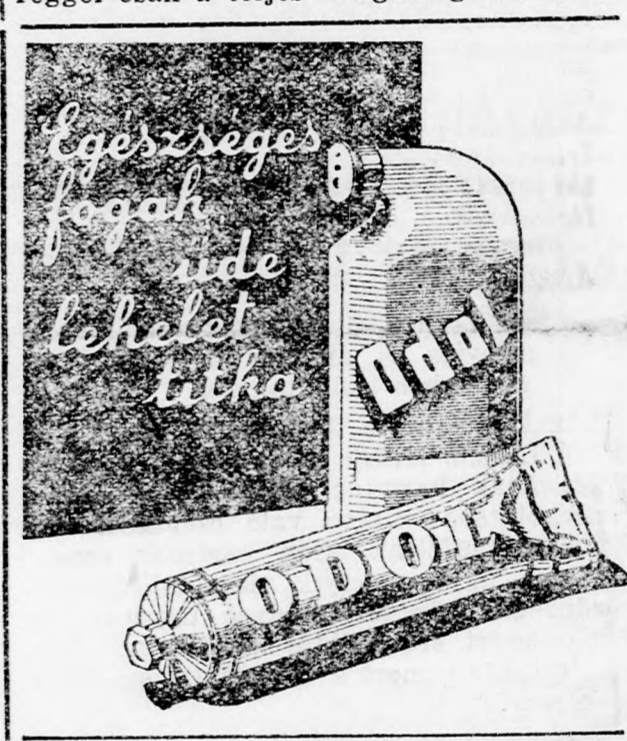
9. A felsőbb oktatás rendszerének egyszerűsítése. Előadó: Stefan Jacobescu (Bucuresti).

10. A multbeli diákkövetelések összefoglalása és megvalósításuk lehetősége. Előadó: Andrei Jonescu (Bucuresti).
11. A román monarchikus szellem szerkesztésének lehetősége. Előadó: Misu Serbescu (Bucuresti).
12. A nacionalizmus s a mai gazdasági helyzet. Előadó: Stelian Jonescu (Timisoara).

A japán császár a mandzsuriai csapatok főparancsnokának engedélyt adott egész Mandzsuria megszállására

Még mindig nem tudják, hogy hol tartózkodik a kínai excsászár. Tiencsinben folytatódnak a súlyos összeütközések

London, november 28. Pekingben olyan hírek jutottak a hatóságok tudomására, hogy a gyanús elemek puccsot terveznek, meg akarják szállani a vasutat, a postát s a középületeket, hogy a város felett a hatalmat birtokba vegyék. Emiatt kihirdették az ostromállapotot. Este hat órán túl senkinek sem szabad lakását elhagynia s reggel csak a teljes világosság beálltával

mutakozhatik a lakosság az utcákon. Tiencsinben az ágyu- és gépfegyvertűnek husz halálos áldozata és rendkívül sok sebesültje van. A japán főkonzul táviratot intézett Tokióba, melyben szállítóhajókat kért, mivel a nőket és gyermekeket a veszélyeztetett városból Dairenbe akarja küldeni. A tiencsini japán garnizon parancsnoka ultimátumot intézett a kínai hatóságokhoz, melyben intézkedést követel a volt katonák életbiztonságát veszélyeztető magatartásával szemben s erélyes ellenintézkedéseket helyez kilátásba arra az esetre, ha a volt katonákat a városból el nem távolítják s a tüzharcot be nem szüntetik. A kínaiak az ultimátum idejének hat órával történő meghosszabbítását kívánták. A Chin-Csau környéki állásokban a japánok jelentései szerint több mint harmincezer kínai katona helyezkedett el. Uj harcok kitörése a Ta-Liang-Ho mentén most már elkerülhetetlennek látszik.

Ujabb jelentés szerint Csin-Csau környékén folyó harcokban a kínaiak 600, a japánok több mint 100 embert vesztek. A nagy hideg is számos áldozatot szed a csapatok sorából.

A washingtoni kínai követség információi szerint közelebről nem várható Mandzsuriában az ellenségeskedések megszűnése.

A japán császár Honjo tábornoknak, a mandzsuriai megszálló csapatok főparancsnokának engedélyt adott egész Mandzsuria megszállására, ami a Mandzsuria területén kívüli kínai csapatok harcra avatkozását is elő fogja idézni. Tiencsinben folytatódnak a súlyos öz-

szeütközések. A japán koncessziós területet mindössze 400 tengerészkatona védi. Ezért újabb erősitéseket kértek a város japán negyedének védelmére.

London, november 28. A British United Press szerint az Egyesült Államok hivatalos körében a mandzsuriai Chin-Csau megszállása esetére már mérlegelték a tokiói amerikai nagykövet visszahívásának eshetőségét.

A tokiói kormány emiatt a leghatározottabban megtiltotta a mukden-pekingi vonalon harcoló japán csapatok parancsnokának a további előnyomulást Chin-Csau felé. Ugy hírlik, hogy a japán előnyomulás meg is állott, sőt már visszavonulóban vannak a japán csapatok.

A legtöbb fertőzés kapja a száj és a torok.
Az EGGER-féle
EGGOMINT
kellemes cukorka formájában fertőtleníti a szájat s így megvédi a hüléstől és a torokfertőzéstől. Az EGGOMINT igen hatásos szer, hogy GYERMEKEINKET megvédjük veszélyes fertőző betegségektől. Minden gyógyszerárban és drogueriában kapható.

13. Politizálás Besarabiában tizenhárom évvel az egyesülés után. Előadó: G. Tepordeiu (Chisinau).

14. A zsidók és a kommunizmus. (Jidani si comunismus). Előadó: T. Mociulschi (Jasi).

15. A diákság belpolitikai orientálódása. Előadó: Traian Cotiga (Bucuresti).

Tiencsinben még mindig tovább folyik a harc. Tüzérség és bombavető repülőgépek teljes akcióban vannak.

A mandzsuriai eseményekről szóló tudósítások rámutatnak, hogy még mindig nem lehet tudni, hogy Hszüan Tung-Pu-Yi kínai excsászár hol tartózkodik.

Ujra erősödik Mandzsuriában az az áramlat, amely az országot japán protektorátus alatt monarchiává akarja tenni.

A mandzsuriai eseményekkel egyidejűleg jelentik, hogy a népszövetségi tanács nyilvános ülését a jövő hét keddjére, vagy szerdájára halasztották.

Irányadó körökben egyre nő azok száma, akik a leszerelési konferencia elhalasztását kívánják

London, november 28. A Daily Telegraf diplomáciai munkatársa cikkében közre adja azt az értesülést, hogy egyre nő azoknak a száma irányadó körökben, akik a leszerelési világgkonferencia határidejének elhalasztását óhajtják. A cikkíró megállapítja, hogy a megoldásra váró problémák között a leszerelés kérdése most ismét háttérbe szorult s hogy még eddig nyíltan nem léptek fel az értekezlet megkezdése elhalasztásának indítványával, csak annak tulajdonítható, hogy a nagyhatalmak mindenike elhárítja magától kezdeményezés ódiúmat.

A kormány elejti a magántisztviselők áldozati adójáról szóló javaslatot?

A pénzügyminisztérium adóügyi bizottsága azt javasolja, hogy az áldozati adó helyett tartsák fenn továbbra is a globális adó tizszázalékos emelését

Bucuresti-Bukarest, november 28. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Mint azt megírtuk az Uj Kelet, a kormány viszszavonta a kamarából a magánalkalmazottak áldozati adójáról szóló törvényjavaslatot, amely ily módon már nem is kerül a képviselőház pénzügyi bizottsága elé. Argetoianu pénzügyminiszter a javaslatot ismét a pénzügyminisztérium adóügyi bizottsága elé utalta azzal a meghagyással, hogy tanulmányozzák az áldozati adó enyhítésének lehetőségeit.

Az adóbizottság, a bukaresti lapok szerint, két megoldást terjesztett ma a pénzügyminiszter elé. Az egyik szerint fenn tartják a kormány javaslatát, azonban az áldozati adó alá eső minimális fizetést tízezer lejben állapítják meg, az adózási kvótát pedig csökkentik. A másik megoldás a Ar-

gus szerint az volna, hogy a magántisztviselők áldozati adóját teljesen elcsökkentik a kormány, ezzel szemben a jövő évre is fenntartaná a globális adó tiz százalékos emelését, amelyet három évvel ezelőtt a nemezi parasztpárti kormány ivtt keresztül s amelyet a kormány vitt keresztül s amelyet a bizottság számításai szerint az emelés további érvénybentartása az államkasszájának biztosítaná azt az összeget, amely a magántisztviselők áldozati adójából folyt volna be.

Argetoianu pénzügyminiszter még nem döntött ebben a kérdésben. A Dimineata azonban reméli, hogy a kormány végül is el fogja ejteni ezt a javaslatot, amely országgyűlésre oly nagy elégedetlenséget és felháborodást keltett.

November 29.
Antiszeptikum
Fényezés
TERV Farb
CIÁT
GENERATOR
DNESS

Auboin is hozzájárul a mezőgazdasági tartozások konvertálásához

Cuza és Otetelesanu Manolescu menesztésének körülményeit feszegették a kamara tegnap délutáni ülésén

Bucuresti-Bukarest, november 28. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara ma délutáni ülésén napirend előtt Roznovan szociáldemokrata szólalt fel, aki a tisztviselői fizetések késedelmes folyósítása ügyében jelentett be interpellációt.

Ciucuiuina lelkész többségi a tanári fizetések körüli rendtelenségekre hívja fel a pénzügyminiszter figyelmét.

Lupu akasztatni akar

A következő felszólaló dr. Lupu, akinek a szószerkezen való megjelenése ismételtén zajos botrány idézett elő. Lupu elmondja, hogy az állam polgári hajózási igazgatóságának élén egy Ionescu Jonson nevezetű kiváló szakember állott, akinek működése rendkívül eredményes volt. A liberálisok azonban eltávolították és helyébe egy Barabanca nevű egyént állították, aki az egész hajózást tönkretette. A hajóparknak egy nagyrésze ma már el van idegenítve és a hajózási igazgatóságnál súlyos visszaélések és sikkasztások történtek. Kérdi a kormányt, hogy hajlandó-e véget vetni ennek a helyzetnek és állapítani a végül kijelenti, hogy Barabancát összes társaival együtt fel kell akasztani.

Lupu utolsó szavaira óriási zaj tör ki, a liberális képviselők élesen tiltakoznak és követelik, hogy az elnök utasítsa rendre Luput.

Manolescu-Strunga odakiált valamilyen Lupunak, mire ez szemtelenség minősíti. Ujra hatalmas zaj keletkezik, az elnök rendre utasítja Luput, aki kijelenti, hogy nem akarta Manolescu-Strungát egyéni tisztességében és becsületében megbántani.

Cuza interpellál Manolescu menesztése ügyében.

Ezután Cuza professzor kér szót és Manolescu menesztése ügyében interpellálja meg Argetoianu pénzügyminisztert. Felolvassa azt a nyilatkozatot, amelyet Manolescu az újságíróknak adott s amelyben a volt bankkormányzó kijelenti, hogy azért kellett távoznia, mert nem akart segíteni a Marmorosch Bankon. Kérdi, hogy milyen szerepet vitt Argetoianu a Marmorosch Bank kényszeregyezségi kérdésében?

Egy másik bejelentésében a Maramaros megyében Szarvasaszon legutóbb történt görögkeleti imaház kilaoltatás ügyében lefolytatott vizsgálat eredményéről kér felvilágosítást.

Dr. Pop Valér erdélyi miniszter válaszában kijelenti, hogy az ügyben szigorú vizsgálatot folytattak le, amelynek eredményét rövidesen nyilvánosságra hozzák. Biztosítja Cuza-t, hogy az összes bűnösök el fogják venni büntetésüket.

Otetelesanu averescanus ugyancsak Manolescu elmozdítása ügyében jelent be interpellációt. A rövid egymás utánban történt kormányzó-buktatások — mondja — távolról sem alkalmasak arra, hogy a román jegykibocsátó intézet presztizsét akár a belső földön, akár a külföldön öregbitse. Ha már Manolescut elmozdították, úgy helyébe igazság szerint Burileanut kellett volna állítani.

A szociáldemokraták az ipar talpraállítását is követelik

Attérnek a napirendre, amelyen a választfelirati vita szerepel. Grigoro-vici szociáldemokrata folytatja az előző nap megkezdett beszédét és kéri, hogy a kormány ne csak a mezőgazdaság szanálásával foglalkozzék, hanem

STANIOL, ALUMINIUM, PRÉSELT KÉPEK, selyempapír legelőssőbban LEPAGE kolozsvár. Kérjen mintát, árajánlatot.

fordítson kellő gondot az ipar talpraállítására is.

Interpelláció Borah szenátor revizionista kísérelte miatt

A szenátusban Ghica külügyminiszter válaszol Tatarescu többségi szenátor kérdésére. A külügyminiszter kijelenti, hogy Grandi olasz külügyminiszter newyorki útja alkalmával semmi olyan kijelentést nem tett, amely alkalmas arra, hogy megbontsa az olasz-román barátságot, vagy akár hogy megsejtse Románia presztizsét. Borah szenátor magatartása nem érdemel különösebb figyelmet, miután az amerikai nép nem áll az ő háta mögött, sőt még a szenátusban sem tudta álláspontját érvényre juttatni.

— Ami pedig a budapesti rádió revizionista propagandáját illeti, — mondotta a külügyminiszter — azt hiszem, hogy ez a propaganda nyomtalanul elfolyik a levegőben. Meg vagyok győződve, hogy ez a propaganda éppoly hatástalan és eredménytelen marad, mint a más uton és más eszközökkel folytatott revizionista propaganda.

Ezután Popovici tábornok szól hozzá a választfelirati vitához és kifogásolja, hogy a hadügyminisztérium költségvetését csökkentették. Jó volna — mondja — ha a román kormány pél-

Hadijelentés a „Milliomosjelöltek jelmezes Mikulásbáljának frontjáról“

Közli: Dr. Ligeti Miklós

A BAL IDEJE ÉS HELYE: december 5, este 9 óra az új iparkamarai épület összes termeiben (Deák Ferenc uca 53.)

A ZENÉT SZOLGÁLTATJA: 16 tagú kombinált szalon, és népmuzsika
TOMBOLA NYEREMÉNYE: 250 darab sorsjegy, amelyik sorozat részvesz a még hátralevő három húzáson, december 6, 20 és jan. 1 (az 1 millió lej főnyeremény döntő küzdelmén)

A BALON VALÓ RÉSZVÉTELRE JOGOSÍT:

1 drb. 50 lejes sorsjegy, amelyik a bálipénztárnál vehető át és kapható a Központi Sorsjegyiroda, Str. Memorandu lui 16 szám alatti helyiségben is. Elsősorú hűdé-meleg konyha. Jelmez nem kötelező Záróra világos virradatig

dát venne Franciaországtól, ahol a leszerelési konferencia előestéjén újabb hiteket szavaztak meg a hadsereg számára.

A francia szakértő is hozzájárult a mezőgazdasági tartozások konvertálásához

Bucuresti-Bukarest, november 28. Argetoianu pénzügyminiszter ma dél előtt hosszabb megbeszélést folytatott Auboinnal, a Banca Nationala külföldi ellenőrével, akit felvilágosított Manoi Ezután megtárgyalták a mezőgazdasági tartozások konvertálásáról szóló törvényjavaslatot, amelyhez — hír szerint — bizonyos fenntartásokkal ugyan, Auboin hozzájárult. Ezek után valószínűnek tartják, hogy a konvertálási javaslatot az összes politikai pártok közreműködésével fogják lefolytatni és megszavazni a parlamentben.

jövedelmek azonban köztudomás szerint, azóta nagy eltulodást szenvedtek és az 1927. évben kivetett föld- és házadó már nem felel meg a tényleges tiszta jövedelmeknek és az adózás igazságos elvének. A föld tiszta jövedelmének a közönséges gazdálkodás mellett, tartósan nyerhető középértékű értéke, levonva belőle a gazdálkodási költségeket. Miután pedig — tudvalevőleg a termés értéke 1927 óta szédületesen zuhant, ennél fogva az 1927. évi tiszta jövedelmek többé már nincsenek alapja.

Az 1927. évi ma is érvényes — kivételek közül valóban különösen a földadó-kivetést panaszolják egyhangulag tarthatatlannak és igazságtalannak, ezért szükséges az adózó közönséget tájékoztatni a kérdésről.

A földadókivetési munkálatok főleg azért esnek kifogás alá, mert a földadó-felosztás már nem a tényleges állapotnak megfelelő kataszteri alapon történt, aminek viszont az a nagy igazságtalan következménye lett, hogy egyes adózók a birtokokban már nem levő földek után is fizetnek adót, mások viszont a birtokukban levő földek után sem.

Igen sok községben nagy hibája volt az 1927. évi kivetésnek, hogy az elhanyagolt kataszteri birtokképek alapján történt és így a földadó-felosztás során, sok téves előírás eszközöltetett. Tagadhatatlan tény, hogy a földadó nyilván tartás, már az impérium átvétele előtt sem volt rendben, mert országszerte birtokrendezési munkálatok voltak folyamatban. Az impérium átvétele után pedig a kisajátítási eljárással teljes lett a chaos.

Miután ilyen állapotok mellett a kivételes igazságtalansága elviselhetetlenné vált a gazdák közönsége, — állandóan zaklatta a földbirtokos osztályt a változó kormányokat, hogy vegyék programjukba a kataszternek a régi alapon való továbbvezetését, azonban nem történt meg.

Betörést kíséreltek meg a kolozsvári egyetem pénztára ellen

Cluj-Kolozsvár, november 28. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az elmúlt éjszaka ismeretlen tettesek betörést kíséreltek meg a kolozsvári tudományegyetem pénztárszobája ellen. A pénz társzobának két ajtaja van, egy fa és egy vasajtó. Mindkét ajtó alarmeszengetéssel van felszerelve, amit a betörőknek nyilván tudniuk kellett, mert nem magát az ajtót, hanem a betétdeszkat kezdtek fessegetni. Azonban bizonyára mégis valami zajt hallhattak, mert még mielőtt tettük végrehajtották volna, sietve eltávoztak. A nyomok szerint a betörők egy tanterem ablakán keresztül hagyták el az épületet és a csatornán kusztak le az utcára.

Az egyetem kasszájában két és fél millió lej volt, mely összeg tegnap érkezett személyzeti fizetésekre Bukarestből. Mint hogy rendszerint üres szokott lenni az egyetem pénztára, a nyomozó hatóságok azt gyanítják, hogy a betörést a helyzettel ismerős egyének kísérelték meg. A nyomozás erősen folyik, de eddig még nincs pozitív eredmény.

Régi könyvelt megveszi a Lepage antikvárium, Kolozsvár.

A nagyváradai törvényszék vád tanácsa újabb harmincnapos vizsgálatot rendelt el Löblé László szeszgyáros és társai ellen

Oradea-Nagyvárad, november 28. Ma járt le a Löblé László és Hitter József ellen elrendelt harmincnapos vizsgálati fogság, melyet a nagyváradai törvényszék vád tanácsa az ismeretes feketeszeszügyben rendelt el ellenük.

A vád tanács tárgyalásán Petruc ügyész a vizsgálati fogság harmincnapos meghosszabbítását kérte, arra való hivatkozással, hogy a vizsgálat még nincs befejezve.

Dr. Nistor ügyvéd Löblé László védelmében azt hangoztatta, hogy a Löblé ellen emelt okirathamisítási és vesztegetési vádak nem állják meg a helyüket, ezért a törvényszéknek szabadlábra kell helyeznie védenek.

Halmi és Hitter vádoltak védelmében dr. Markovics és dr. Sor ügyvédek hasonló értelemben szólaltak fel.

Ennek ellenére a törvényszék elrendelte Löblé László, Hitter és Halmi vizsgálati fogságának harminc nappal való meghosszabbítását, arra való hivatkozással, hogy a vádoltak ellen nemcsak szeszkihágási ügyben folyik vizsgálat, hanem közönséges bűncselekmények ügyében is. Eppen ezért szökésüktől kell tartani, anélkül is inkább, mert a vizsgálat még nincs befejezve.

Egyébként az ügyész megengedte, hogy Löblé László cellájába kályhát állítsanak be.

A jövő év: az adózások éve

Ujból kivetik öt évre a föld- és házadót

Bucuresti-Bukarest, november 28. Az 1932-ik év már most előrevetí árnyékát: az adó-gondok évek lesz Argetoianu pénzügyminiszter gondoskodik róla, hogy a nehéz gazdasági viszonyok okozta gondok ne maradjanak árván az állampolgárok vállain. Nincs nap, hogy egy újabb adó-gondolat napvilágot ne látna. Itt egy új adó, ott egy régi adó kulcsának felemelése, hol egy külön új adó valamelyik osztályra, amelyik még bírja valahogy huzni az élet nehéz igáját.

A folyó évvel lejár a föld- és házadó kivetési periódusa. Ezt a kétféle adómet öt évről öt évre rendeli kivetni a törvény, mert a jövedelem egyiknél sincs nagy hullámzásoknak kitéve. Ha a jövedelemzóságban mégis jelentékeny eltulodás állna be, időközben a pénzügyminisztérium elrendelheti az adó revízióját. Ha viszont a jövedelmekben csökkenés állna be a kivetési periódus alatt, annál jobb

az államnak, a kivetés öt éven keresztül változatlanul marad.

Ez az utóbbi eset állott be különösen a földadózás tekintetében. Köztudomásu, hogy a földbirtokok jövedelme az utolsó három év alatt az előbbi hozam felénél is lejjebb szállt, a gazdák adója azonban nem változott. A házbérvédelmeknél hasonló a helyzet. Ezekre vonatkozólag a törvény úgy rendelkezik, hogy az adó rektifikálásának csak akkor van helye, ha a bérvizonyokban legalább 25 százalékos eltulodás állott be.

A két adó kivetésének ez az öt éves periódusa az 1931. év végével lejár s így az adófronton egyik legfontosabb probléma ma a ház- és földadónak 1932. évben öt évre történő kivétele. Ezt a két adómet 1923-ban és 1927-ben is 5-5 évre vetették ki az egyenes adó törvények alapján, a kivétési években megállapított tiszta jövedelmek (bérleti értékek) alapfelvétele mellett. Az alapul vett tiszta

A szép Nő vágya?? Ady selvemharisnya

Készül a m...
Man...
a Ba...
adta...
szan...

Megtörté...

Bucuresti-Bukares...
Uj Kelet tudósítójá...
nala igazgatósági ta...
órakor ülést tartott...
Manoilescu is. Az...
nevében Balacescu...
ismerését fejezte ki...
ben, odaadó és ál...
gáért, majd távozás...
igazgatóinak és tisz...
völzetét tolmácsolta.

Balacescu beszéd...
hangon jelentette...
kormányzónak más...
elmozdítása vesz...
amely károsan hat...
autonómiajára és...
intézet mi...

Manoilescu néhán...
válaszolt. Köszöneté...
munkatársainak, akik...
séggel segítették őt...
hangsúlyozta, hogy...
meghozott a Nemzeti...
nagyon sajnálja, h...
most az ő akaratán...

Ezután megtörtént...
lescunak, a Nemzeti...
vezet kormányzóján...
iktatása. Anghelescu...
jegybank igazgatóság...
hogy midőn a bukare...
Burileanu keresetén...
le kell vonnia a konz...

Miután azonban a...
szolgálati fórum...
tött ebben a kérdés...
is bizalmát nyilván...
szemben, engedett...
hogy folytatni fo...
folytatni is fogja o...

A bank-nevében Ki...
zó biztosította Angh...
sági tanács és a tisz...
teről és támogatásá...
Manoilescu, a szóka...
vett részt utódjának...
bankkormányzó a Ban...
tében tartózkodott r...
beiktatás aktusa m...
fogadta az újságíróka...
súlyozta, hogy

bár a legnagyobb r...
viseltetik utódjának...
és Anghelescu is r...
idején az ő beiktatá...
lyes beiktatásról elv...
telen volt táv...
Az újságírók ezután...
ket intéztek hozzá, m...
következő feltűnést k...
adta:

— Mielőbb az Önök...
kék, előre akarom boc...
készebe vonom az e...
jogi érvényességét...
indokolásáról a m...
hivatalos kommuniké...
tudomá...

Azt hiszem, — foly...
Manoilescu — hogy ha...
ról szóló királyi dekrét...
gazdasággal összhangba...
kissé változtatni kellene...
következő értelemben:

„Mint hogy Mihail...
kormányzói minőség...
megvédte a bank...
együtt az állam és a...
azon próbálkozásai...
hogy új áldozatok h...
marmorosch Bank megm...
alólirott, a Marmoros...
társági tanácsának a...
ország pénzügyminisz...
csém javasolni, mint...
tendő szankciót és m...
sági intézkedést a jöv...
Manoilescu menesztés

Készül a második Manoilescu-per...

Manoilescu: „Azért kellett távoznom a Banca Nationala éléről, mert nem adtam pénzt a Marmorosch Bank szanálásához“

A liberálisok és az avereszkánusok támadják a kormányt Manoilescu menesztése miatt. Manoilescu pert indított az állam ellen s visszaköveteli magának a bankkormányzói méltóságot

Megtörtént az új bankkormányzó ünnepélyes beiktatása

Bucuresti-Bukarest, november 28. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Banca Nationala igazgatósági tanácsa ma délelőtt 11 órakor ülést tartott, amelyen részt vett Manoilescu is. Az igazgatósági tanács nevében Balacescu igazgató a bank elismerését fejezte ki Manoilescuval szemben, odaadó és áldozatkész munkásságáért, majd távozásának alkalmából a bank igazgatóinak és tisztviselői karának üdvözlését tolmácsolta.

Balacescu beszédében igen bátor hangon jelentette ki, hogy a bankkormányzónak második ízben történő elmozdítása veszedelmes precedens, amely károsan hat ki a Nemzeti Bank autonómiájára és a jegy kibocsátó intézet működésére.

Manoilescu néhány meghatott szóban válaszolt. Köszönetét fejezte ki eddigi munkatársainak, akik a legnagyobb készséggel segítették őt működésében, majd hangsúlyozta, hogy minden áldozatot meghozott a Nemzeti Bank érdekében s nagyon sajnálja, hogy a közös munka most az ő akarátán kívül megszakadt.

Ezután megtörtént Constantin Anghelcucunak, a Nemzeti Bank újonnan kinevezett kormányzójának ünnepélyes beiktatása. Anghelcucu beszédét intézte a jegybank igazgatóságához. Elmondotta, hogy midőn a bukaresti Tábla helyt adott Burileanu keresetének, úgy érezte, hogy le kell vonnia a következtetést.

Miután azonban a legfőbb igazgatószolgálati fórum véglegesen döntött ebben a kérdésben és a kormány is bizalmát nyilváníttá személyével szemben, engedett a felhívásnak, hogy folytatni fogja munkáját és folytatni is fogja ott, ahol elhagyta.

A bank nevében Kiriatescu alkormányzó biztosította Anghelcucut az igazgatósági tanács és a tisztviselői kar szeretetéről és támogatásáról.

Manoilescu, a szokástól eltérően, nem vett részt utódjának beiktatásán. A volt bankkormányzó a Banca Nationala épületében tartózkodott mindaddig, amíg a beiktatás aktusa megtörtént. Ezután fogadta az újságírókat, aki előtt hangsúlyozta, hogy

bár a legnagyobb nagybecsüléssel viseltetik utódjának személye iránt és Anghelcucu is részt vett annak idején az ő beiktatásán, az ünnepélyes beiktatásról elvi okokból kénytelen volt távolmaradni.

Az újságírók ezután különböző kérdéseket intéztek hozzá, mire Manoilescu a következő feltűnést keltő nyilatkozatot adta:

— Mielőbb az Önök kérdéseire válaszolnék, előre akarom bocsátani, hogy kétségbe vonom az elmozdítási aktus jogi érvényességét. Az elmozdítás indoklásáról a miniszterelnökség hivatalos kommunikációjából szereztem tudomást.

Azt hiszem, — folytatta ironikusan Manoilescu — hogy ha az elmozdításomról szóló királyi dekretum indoklását az igazgatótanácsal összehangba hoznók, akkor az elmozdítás változtatni kellene rajta és pedig a következő értelemben:

„Mint hogy Mihail Manoilescu bankkormányzói minőségében határozottan megvédte a bank igazgatóságával együtt az állam és a jegybank érdekeit, azon próbálkozásaimmal szemben, hogy új áldozatok hozassanak a Marmorosch Bank megmentése érdekében, alírólt, a Marmorosch Bank igazgatósági tanácsának alelnöke és ma az ország pénzügyminisztere, van szerencsém javasolni, mint a multakért történő szankciót és mint elővigyázatossági intézkedést a jövőre nézve, Mihail Manoilescu menesztését“.

Az ironikus célzás megértéséhez szükséges azt tudni, hogy Manoilescu menesztése és Anghelcucu kinevezése Argetoianu pénzügyminiszternek egy, a király elé terjesztett jelentése alapján történt. A jelentés, amelyet tegnapi számunkban közöltünk, néhány súlyos kitélt tartalmazott a volt bankkormányzóval szemben.

A beszélgetés további során az újságírók megkérdezték, mi igaz abból, hogy a Banca Nationala igazgatósága memorandumot szerkesztett a mezőgazdasági tartozások konvertálásáról szóló javaslat ellen. Manoilescu a következőket válaszolta:

— Ezt a híresztelést célzatosan hozták forgalomba egyesek, hogy a közvéleményt félre vezessék. Az igazság az, hogy sem a Banca Nationala, sem én, személyesen nem foglaltunk el semmilyen magatartást ebben a kérdésben. Egyébként is nehéz lenne a közvélemény előtt a konvertálás eszméjének ellensége gyanánt beállítani

éppen engem, aki annakidején a konvertálás gondolatát elsőnek lansziroztam.

Az egyik újságíró megkérdezte Manoilescut, hogy a királyi dekretum milyen benyomást gyakorolt rá. Manoilescu rámutatott a gallérija alatt függő kis arany keresztire, amelynek szalagján a szimbólikus királyi jel egy koszorúval ölelkezik és a következőket válaszolta:

— Az az impreszióm, hogy másodsorú tüntettek ki a töviskoszorúval.

A kolozsvári Drumul Nou, mely Manoilescu személyes organuma és mint ilyen a volt bankkormányzó véleményének volt állandó visszatükrözője, mai számában élesen támadja Argetoianu pénzügyminisztert a történetek miatt. A lap azt állítja, hogy Manoilescu bosszu áldozata lett.

Argetoianu megbosszulta magát a volt bankkormányzón, mert ez határozottan állást foglalt a Marmorosch Bank szanálásával szemben.

„Mit ír a bankkormányzó kolozsvári lapja Manoilescu menesztéséről“

A Drumul Nou többek között a következőket írja:

„Manoilescunak a Banca Nationala éléről való eltávolítása hatalmas konsternációt keltett a közvéleményben. Senkisémet volt elkészülve a kormány erre a brutalitására. Manoilescu nem mondott le, hanem visszahívták. A visszahívás ürügye egy szomorú tréfa, amelynek kiszámíthatatlan következményei lesznek.

Azzal indokolták Anghelcucu reintegrálását, hogy ő annakidején „lelki finomságból“ mondott le, tehát kárpótolni kellett. De vajjon a „lelki finomság“ mióta képez jogalapot valakinek a visszahívására?

Más az igazi oka a Manoilescu elleni meg-

lepő intézkedésnek. Manoilescu eltávolítását Argetoianu azon a napon elhatározta, midőn nem sikerült neki másfélmilliárd lejű kicsikarni a rothadt Marmorosch Bank megmentésére“.

Ugyancsak a Drumul Nou mai számában vezércikket közöl ezzel a címmel: „A győztes Blanc“. A cikk szerzője Sextil Puscariu kolozsvári egyetemi tanár, a Drumul Nou főszerkesztője, akit egyébként rokon kapcsolatok is fűznek a Banca Nationala volt kormányzójához. Apósa Grigore Manoilescu mérnöknek, aki testvéröccse a volt bankkormányzónak. A cikk többek között a következőket mondja:

„A bukaresti rádió tegnap este lakonikus hírt közöl Manoilescunak a

Banca Nationala éléről való eltávolításáról. Akik ezt a hírt továbbították, nem merték nyíltan kimondani, hogy „elmozdítás“ történt.

Az igazság az, hogy Manoilescutól lemondását kérték s minthogy nemmondott le, visszahívták, mert a Marmorosch Bankot minden áron meg kellett menteni. Ime egy dolog, amelyet ennek a türelmes és közömbös országnak nem kell azzal a keleti nemtörődomséggel tudomásul venni, amely megérdemli, hogy gyávaaságnak nevezzék. Nem lehet szó nélkül elhaladni amellett, hogy ez a rövid időn belül történő második menesztés

súlyos csapás a jegy kibocsátó intézetre, amelynek élén a kormányzó személyesen állt az udvaronc miniszterrel és felvette a veszedelmes, de egy egész ország által helyeselt harcot a vész hozó kamarillával.

Ha a kormányzó e pillanatban legyőzöttnek is látszik, jogunk van megkérdőjelezni, hogy legyőzői közül ki vállalja a felelősséget azokért a katasztrófális következményekért, amelyek holnap valószínűleg a román valutára fognak hárulni. Meg kell mondanunk határozottan, hogy visszataszító látvány nézni, amint a kulisszámögötti intrikák és a pénzsováróság új és hasztalan, erkölcsösen és veszedelmes áldozatot kérnek az országtól: „mentsük meg a Marmorosch Bankot a csódtól“ — egy olyan időben, amidőn az egész ország a legsúlyosabb anyagi áldozatok árán kész a mi földműveseinket a mezőgazdasági tartozások hősies, de fájdalmas konvertálása révén megmenteni. A győztes Blanc nem jelenti csupán az inkorrekttség diadalát, de magában foglalja mindazokat a veszedelmeket, amelyeket a mindenféle kalandorok zudítanak erre a szegény országra“.

A volt bankkormányzó perrel támadja meg az államot

Bucuresti-Bukarest, november 28. Manoilescu elhatározta, hogy a Banca Nationala éléről való eltávolítása miatt pert indít az állam ellen. A volt bankkormányzó azért nem vett részt utódjának beiktatásán, mert ügyvédei figyelmeztették, hogy tartózkodjék minden olyan megnyilatkozástól, amely arra engedne következtetni, hogy belenyugodott az elmozdításával teremtett helyzetbe. Poliikai és jogász körökben egyaránt óriási érdeklődéssel tekintenek az új Manoilescu-per kimenetele felé.

Az Epoca szerint Argetoianu rövidesen törvényjavaslatot fog a parlament elé terjeszteni, amely szabályozza a Banca Nationala kormányzójának jogi helyzetét s pontosan tisztázza kinevezésének és elmozdításának körülményeit. Argetoianu azt akarja, hogy ezzel a törvénnyel egyszer és mindenkorra véget vessen azoknak a konfliktusoknak és zavaros helyzeteknek, amelyeket a bankkormányzói méltóság közjogi helyzete körüli viták előidéztek.

Bucuresti-Bukarest, november 28. A bukaresti sajtó élénken kommentálja a Manoilescu-ügyet és Anghelcucu hirtelen kinevezését. A Dimineata információi szerint Manoilescu még nem döntött, visszatér-e a politikai arénára és hogy milyen irányban fog haladni.

Hír szerint új politikai pártot fog létesíteni gazdasági párt címen, amelynek magvát a kamarában Manoilescu-csoport néven ismert 18-20 képviselő fogja képezni és számít a nagyipar csatlakozására.

A lap megállapítja, hogy a kormány többsége újból csökkent ezzel a csoporttal, de valószínű, hogy Argetoianu számolt ezzel a következménnyel, amikor Manoilescut menesztette.

Ami a politikai pártokat illeti, az averescanusok élesen tiltakoznak a történetek ellen elsősorban elvi szempontból, miután a Burileanuval követett hasonló eljárás ellen is tiltakoztak.

A liberálisok szintén kifogásolják Manoilescu elbocsátását. Mindkét párt magatartását befolyásolja az a körülmény is, hogy Anghelcucu, tehát a nemzeti parasztpárt egyik eddigi vezetőembere került ebbe a fontos pozícióba.

A nemzeti parasztpárt különös helyzetbe jutott. E párt teremtette meg a precedenst a történetekhez és Anghelcucu kinevezése sem kellemetlen a pártra nézve, viszont éles ellenzéki magatartásánál fogva a kormány minden aktusával szemben bizalmatlan és mindent ki akar használni a kormány elleni támadásra.

A krízis áldozatot követel

a társadalom minden rétegétől
cégem is áldozatot hoz

és lehetővé teszi a fizetések redukciója arányában leszállított árakkal, hogy

Karácsonyi

szükségletét nálam mindenki beszerezhesse

December 1-én érvénybe lépő

Karácsonyi árak

Tweed kabátszövet 150 cm. széles 175 lej	Sárga vászon 1 méter — — — 11.50 lej
Crepe de Chine elsőrendű 100 cm. széles — — — — — 125 lej	Jóminőségű mosott vászon kelen- gyének alkalmas — — — — — 29 lej
Mintás francia bársonyok 1 méter — — — — — 78 lej	Fehérnemű selyem tussor minden színben — — — — — 39 lej
Mosó delain 1 méter — — — — — 19 lej	
Cosmanosi cérna marocain 1 méter — — — — — 29 lej	

Nem selejtes áru!

Teljesen hibátlan!

Biró Cluj-Kolozsvár

csak: Calea Regele Ferdinand 11a

Több érdeklődést kérünk...

Irta: Gábel Sándor
Első közlemény

Az erdélyi ortodox zsidóság beléletében a közeljövőben oly események fognak lejátszódni, amelyek kihatással lesznek el sorsorban ezen országrész ortodox zsidóságának, de közvetve az egész romániai ortodoxiának további fejlődésére, jövőjére. A nagy problémák egész komplexumára napirendre kerül a személyi és dologi kérdések egész sora vár megoldásra és a megoldás mikéntje kell, hogy megadja az irányt a további fejlődésre és kibontakozásra. Szoros összefüggésben állanak a kérdések egymással és tulás nélkül állíthatjuk, hogy egyik-másik kérdés helytelen, vagy félmegoldása hosszú évekre veti vissza azt az egységes fejlődési irányzatot, amelyet az erdélyi ortodox zsidóság áhitóva óhajít.

Sajnálattal kell azonban konstatálnunk, hogy ezekkel az életbevágóan fontos kérdésekkel az ortodox zsidóság tömegei egyáltalában nem, de a vezetésre hivatottak is csak a legkisebb mértékben foglalkoznak, az érdeklődés a mélypontra süllyedt és így félt, hogy a megoldás csakis egyes pártszempontok fognak érvényesülni azon nagyhorderejű problémák megoldásánál, amelyek az ortodoxia minden néven nevezendő frakciójának, pártárványlatának sőt minden hitközségének is elevevé vágnak. Jól tudjuk, hogy ezt a nem közönséges nemtörődömséget elsősorban a rettenetes gazdasági krízis okozza, mindenki nek megvannak a saját problémái, saját bajai és küzdelmei, csakhogy ugyanígy meg vannak a zsidó intézmények krízisei, amelyeket figyelmen kívül hagyni még sem lehet és a nagy energiapazarlásban sosem szabad megfeledkezni az általános zsidó problémákról, mert ennek a reakciója nagyon szomorú lehet. Hatványozott mértékben áll ez az ortodoxia kérdéseire nézve, amelyeknek helyes megoldására mégis csak az ortodoxia kebelén belül kell törekednünk közös erővel egységes akarattal, közös fronton.

Nem szabad az elintézés módját és mikéntjét egy pártárványlatnak, egyoldalú frakciónak átengedni, mert ez egyet jelent azzal, hogy saját ügyünket, saját jövőnket mások intézzék, rólunk határozzanak — nélkülünk...

Több alkalommal rámutattam már arra a körülményre, hogy a zsidó közéletben bizonyos kérdések közmegelegedésre való elintézéséhez gyakran harcos fegyverek igénybevételéhez kell fordulni, de majdnem minden esetben elengedhetetlen feltétele az érdeklődés a dologgal való intenzív foglalkozás. Áll ez különösen jelen esetben, amikor az ortodoxia beléletében, az askenár frakciónál nagy indifferenzizmussal találkozunk. Jelen soraimnak is az a célja, hogy rámutassak a küszöbön álló fontos eseményekre és az azt megillető köröktől nagyobb érdeklődést kérjek, nagyobb részvételt válsak ki.

Az érdeklődés homlokterében áll az erdélyi ortodox Központi Iroda elárult elnöki székének betöltése. Rá kell mutatnunk mindjárt a bevezetőben, hogy ebben a nagyfontosságú kérdésben az intéző körök súlyos formamulasztást követtek el. A szervezeti szabályzat idevonatkozó (B. 6. §.) része határozott utasítást tartalmaz arra az esetre, ha az elnök működésében huzamosabb ideig akadályozva volna. A vonatkozó paragrafus kimondja, hogy ebben az esetben a vezérőrbizottság saját kebeléből egy tagot megbíz, aki az ügyeket az újabb elnök megválasztásáig vezeti. Nem így történt. A vezérőrbizottság egy kéttagú bizottságra bízta az Iroda vezetését és a dolog természetére szerint a hét tagból egy sem vezette a központi Irodát, hanem hagyta azt felelős vezetés nélkül.

Ez azonban a kisebb baj. A nagyobb ott kezdődik, hogy ez a hetes bizottság egyetlen kérdésben sem tudott közös platformra jutni, egyetlen kérdést sem tudott megoldani olyképpen, hogy saját maga legyen döntésével elégedve. Még abban a kérdésben sem jött meg-

egyezés létre, amely a szervezeti szabályzatban gyökerezik, (C. 19. §.) hogy az elnök választása élethosszra szól. A szervezeti szabályzat világos rendelkezése ellenére egy hatéves, átmenetre való választásra szól a bizottság határozata, amit helytelennek, indokolatlannak és mindenekelőtt szabálytalannak kell minősítenünk. A megválasztandó országos központi iroda elnökének minden kétségen felül ugy anyagilag, mint erkölcsileg pártoktól, frakcióktól függetlennek kell lennie. Ez az abszolút függetlenség pedig csakis azáltal érhető el, ha az elnök megválasztása élethosszra történik, működésében egyik párttal szemben sincs feszélyezve, egyik frakció kegyeit sem kell keresnie, hanem teljesíti nagyfontosságú hivatását a pártokon felülállva, tisztán és kizárólagosan meggyőződése által vezérelve.

Nem lehet az elnök kitéve annak, hogy a három, vagy hat mandatárius esztendő leteltével állása és az ezzel összefüggő existenciája pártok, vagy irányzatok

kegyétől függjön, mert ez működésében csak zavarólag hat. Es miután az elnök se az egyik, se a másik irányzat vazalusa nem lehet, az ő személyét illetőleg a meg egyezés sikeres működésének alapfeltétele. Ezzel szoros kapcsolatban van a központi iroda anyagi függetlensége, mely kérdés megoldására a vezérőrbizottság kompetens. Az egyetlen ideális megoldás a központi iroda anyagi függetlenségére nézve az volna, ha a felekezetenek megszavazott állami hozzájárulások bizonyos része a minisztérium által a központi iroda személyi és dologi kiadásainak fedezésére utaltatik, illetve fizetésnek ki, mert magával a kintalással — sajnos — nem sokat érünk. Van jobb megoldás ennél, tessék a tervvel előállni, de a bevezetett hitközségi hozzájárulások tel jesen csődöt mondtak. Ezekre semmiféle anyagi obligót a központi iroda nem vállalhat. Ez a rendszer egyáltalában nem vált be, tessék egy jobb megoldásról gondoskodni.

Adók elsikkasztásával gyanúsítanak két osztrák minisztert

Egy Heimwehr-képviselő súlyosan megrágalmazta az osztrák kormány két tagját, akiket azonban nem hajlandó megnevezni

Bécs, november 28. Az osztrák politikai körökben újabb rágalmozási ügy tartja izgalomban. Lichtenegger Heimwehr-képviselő legutóbb olyan kijelentéseket tett a Heimwehr egyik legutóbbi salzburgi népgyűlésén, hogy Ausztriában azért nem lehet utépítéseket kezdeni, mert két miniszter elsikkasztja a befolyó adók egy részét. Amikor Lichtenegger ezért a kijelentéséért felelősségre vonták, a képviselő megismételte vádaskodásait, nem mondta meg, melyik két miniszterre gondol, csak annyit jelen-

tett ki, hogy az egyik miniszter a keresztényszocialista pártnak, a másik pedig a német pártnak a tagja.

A nemzeti tanács pénzügyi bizottságának csütörtöki ülésén a keresztényszocialista és a nagynémet képviselők élesen tiltakoztak az ülésről távolmaradt Lichtenegger eljárása ellen. Állítólag most Buresch kancellár maga akarja felszólítani Lichteneggert, hogy nevezze meg, ki az a két miniszter, akiket ilyen példátlanul álló vádakkal illet.

Még nem készt el, de már sietnie kell,

ha részt akar venni az Erdélyi Zsidó Kórházgyesület nagy nyeresé- nyeinek huzásain. Már a legközelebbi hetekben huzásra kerül az

Egymillió lejes főnyeremény

Ne legyen könnyelmű, ne szalassza el ezt a kedvező alkalmat, amikor egész életére gondtalanságot biztosíthat magának. Legközelebbi huzás december 2. Postai megrendelésnél 100 lej beküldése ellenében portómentesen küld sorsjegyet a Zsidó Kórházgyesület Központi Sorsjátékintézőségére, Cluj, Piata Unirii 20.

Vegyen Zsidó kórházszorsjegyet

Duca királyi audienciája felvillanyozta az összes liberális korifeusokat

A liberális párt elnöke azzal az érzéssel tért vissza a királyi audienciáról hogy a liberálisok következnek a jelenlegi kormány után. Duca híve a liberálisoknak a nemzeti parasztpárttal való megegyezésének

Bucuresti-Bukarest, november 28. Duca tegnap audiencián jelent meg a királynál, amely egy óra hosszat tartott. Az audiencia után a liberális párt vezetősége értekezletre ült össze, amelyen Duca informálta a vezetőséget a királyi kihallgatás lefolyásáról. A Dimineata tudósítója az értekezlet után találkozott a liberális párt vezetőség tagjaival, akik az újságíró szerint kitünő hangulatban voltak, ugylátszik tehát, hogy Duca kedvező impressziókkal távozott a kihallgatásról.

Duca audienciája egyébként is igen jó hatást váltott ki a liberális pártban. A liberálisok meg vannak győ-

ződve, hogy a párt iránt teljesen hely re állott a király bizalma és az ezzel ellentétes híresztelések a tegnapi kihallgatással eklatáns cáfolatot nyertek. Duca tegnap nem ment a hatalmat kérni az uralkodóhoz, de az audiencia lefolyása teljes bizalommal tölti el a pártot és azt a meggyőződést kelti benne, hogy a liberálisok fognak a jelenlegi kormány után következni.

A liberális párt egyébként a nemzeti parasztpárttal való megegyezésnek a híve és az ebben az irányban korábban megkezdett tárgyalásokat folytatni fogják.

CHARITÉ szanatórium

Dr. Steiner v. egyetemi nyilv. rk. tanár vezetése alatt.

Cluj, Str. Regală (v. Majál s-u.) 12a
Uj országyt rendszeresített napra 150, ill. 200 lej ellátási és ápolási díjjal. Műtét esetén lényegesen leszállított pauszai árak.

Zsidó világ

Szanáják a palesztinai héber iskolarendszert

Jeruzsálemből jelentik: A palesztinai kormány átiratban értesítette a Jewish Agency ekzekutívét, hogy a rendes és a költségvetésbe beállított szubvenciók kivétel kivánt 4000 fontnyi szubvenciót nem adhatja meg. A Jewish Agency ekzekutívének tagjai dr. Maurice B. Hexter és dr. Berkson felkeresték a Palesztina-kormány közoktatásügyi osztályának vezetőjét, Mr. Bowmant, akinek előadták, hogy a héber oktatási ügy súlyos válságban van. Mr. Bowman megígérte, hogy mindent elkövet a zsidó iskolamű fenmaradása érdekében. Tel-Aviv városi tanácsának azt a javaslatát, hogy a tandíjakat emléjék fel, a Jewish Agency ekzekutívje elvetette.

Palesztina kormányzója Transjordániában. Jeruzsálemből jelentik: Palesztina kormányzója, Sir Artur Grenfell Wauchope repülőgépen Ammenba, Transjordania fővárosába érkezett, ahol ünneplésen beiktatták az országrész brit fő kormányzó székébe.

Meghalt a Rotschild-ház legidősebb nő tagja. Londonból jelentik: A napokban meghalt cromeri palotájában Lady Batterssea, Sir Anthony de Rotschild, a londoni Rotschild-ház fejének és az United Synagoge első elnökének és megalapítójának leánya. Anyja, Luisa Montefiore leánya volt Abraham Montefiorenak, aki öccse volt a nagyszerű Sir Moses Montefiorenak. A megboldogult Viktoria királynéval jóbarátságban élt, ugyszint Alexandrával, a mostani királynéval, Disraelivel, Gladstoneval, Thackerayval és Anglia más nagyjaival. Férfje lord Grill Batterssea keresztény volt, de Anthony Rotschild megmaradt élete végéig zsidónak. Allandóan érdeklődött a zsidó ügyek iránt és hugával, Annie Eliottal megtanult angol nyelven a zsidók történetét és iradalmának ismertetését. Legutóbb szék méltatást írt a Palesztinában elesett két Rotschildról. Óriási részvét mellett temették a willesdeni zsidó temetőbe.

Újabb zsinagógákat foglaltak le Szovjet Oroszországban. Moszkvából jelentik: A Donez-vidéken levő Woroschilow városban a zsidó kommunisták kívánságára lefoglalták a város egyetlen zsinagógáját, amelyet iskolává változtattak át. Usmnij ukrainjai városban a zsinagógát munkások klubbá tették.

Rabbikollégium döntött a krematórium ügyében. Prágából jelentik: Brünneben egy ortodox zsidó csoport élesen tiltakozott az ellen, hogy a hitközség rabbij dr. L. Levy a krematóriumban végzett temetési ceremóniákat. A hitközség, hogy elejét vegye az ügy elmérgesedésének rabbikollégiumot hívott egybe, amelynek véleményezése alapján kimondotta, hogy a halotthamvasztóban elégetésre szánt zsidó holttesteket a zsidó temetőben vagy otthon kell rituális módon megmosdatni, felöltöztetni és itt kell fölötük a szokásos imákat elmondani. Az urnát a temetőben egy erre a célra elkészítendő helyiségben lehet elhelyezni. A krematóriumban semmiféle rituális funkciót nem szabad végre hajtani. Az urna elhelyezésénél azonban a Kaddis imát el lehet mondani.

HÍR

Az UJ KELET az állami zsidó Főszerkesztő: F. Felelős szerkesztő: Bukaresti s. Mátszegi Ernő, Str. Clujkei utánnyom megjelölésével

December 10-én köztársasági elnökét. A köztársasági elnök 10-re van kitűzve. E volt miniszterelnök jelölt. Rögton az után a mostani kormányt nyújt be. A azonban Azana minis a teljes bizalmat f a kabinet jelentéket het szó.

Átrepülték a szét. Londonból jelentik: Aiai pilóta, aki az A szének átrepülésére Natalból delután he rint kevéssel két óra francia-nyugatafrika az első repülő, aki részét nyugat-keleti nélkül átrepülte.

Lengyelország 2 csőnt kap. Varsóból jelentik: A lengyel külügyminiszter zsi tartózkodása alk érnie a francia korm a Nemzeti Bank z hitelt nyújt a lengy és ezt az összeget az litott árak váltóinak ják felhasználni. Lengyelországban is akcióba kezdett, min francia részről néme a legközelebbi időben eiaország ugyanis Németország orosz ü

Szörmé

soha olyan c sárolhatott m szes bundálm Déry szü

December 5., Kórházi Szombat. A zunk a kolozsvári Z Gondoljunk a szegény ki adakozzon a zsidó Templomszentelés ür meg szeretettel és áld tegek hajlékáról. Há hatónak azért, hogy e sanak eszedbe a szegé jei, a vagyontalan zsi ségeid vannak bet szemben, ne feledkezé réreidél talán egy c sa családjának, Sz nek! A Kórházi Sz annyitunknak javát sa

Titokzatos telef jütebörgi vasuti mer Berlinből jelentik: R technikus felesége tuska-üggyel kapcsola őrségen rendőri védel Szilveszter, mint ism Friedlichstrassei üz jütebörgi merényletné veket. A merénylőt felesége és leánya sz először személyleirást a későbbi nyomozás lettek a jütebörgi bü közlése szerint néhán megtörtént, hogy éjsz len férfi és nő hang fónon és megfenygeget elteszik őket lábálól, digi vallomásukat. Ez ket arra, hogy a re kérjenek. Azóta áll ügyelnek Ruppertnére mint lakóházukra, de nusat nem észleltek. tuska-üggyek már az rejtelmeket szolgáltatás A rendőrség felvevő büntársak nélkül, telje el a merényleteket s tőnben ül. Ki tehát fonáló?

ÁTMENETIKABAT Lei 1700 és feljebb
RAGLAN Ia FLAUSCH Lei 3000 és feljebb
M. NEUMANN RUHAÁRUHÁZ CLUJ, PIATA UNIRII 14.

HIREK

Az UJ KELET az egyetemes erdélyi és bányászati zsidóság napilapja
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc
Bukaresti szerkesztőség:
Mátzogi Ernő, Str. Sft. Constantin 31 bis
Cikkjeink utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

December 10-én választja a spanyol köztársaság elnökét. Madridból jelentik: A köztársasági elnök választása december 10-re van kitűzve. Eddig Alcalá Zamora, a volt miniszterelnök az egyedüli elnökjelölt. Rögton az elnök megválasztása után a mostani kormány formális demissziót nyújt be. A közvélemény szerint azonban Azana miniszterelnök továbbra is a teljes bizalmat fogja élvezni és csak a kabinet jelentéktelen változásáról lehet szó.

Atrepülték az Atlanti-óceán déli részét. Londonból jelentik: Henkle ausztráliai pilóta, aki az Atlanti-óceán déli részének átrepülésére startolt a braziliai Natalból délután helyi időszámítás szerint kevéssel két óra után megérkezett a francia-nyugatafrikai St. Louisba. Henkle az első repülő, aki az Atlanti-óceán déli részét nyugat-keleti irányban leszállás nélkül átrepülte.

Lengyelország 200 millió frankos kölcsönt kap. Varsóból jelentik: Zaleski lengyel külügyminiszternek legutóbbi párizsi tartózkodása alkalmával sikerült elérnie a francia kormánytól, hogy a francia Nemzeti Bank 200 millió franknyi hitelt nyújt a lengyel Nemzeti Banknak és ezt az összeget az Oroszországnak szállított áruk váltóinak finanszírozására fogják felhasználni. Franciaország tehát Lengyelországban is olyan pénzügyi tranzakcióba kezdett, mint amilyen ugyancsak francia részről német-országi viszonylatban a legközelebbi időben áll küszöbön. Franciaország ugyanis finanszírozni akarja Németország orosz üzleteit.

Szörmét
soha olyan olcsón nem vásárolható mint most. Összes bundáinkat eladjuk!
Déry szücsáruház

December 5., Chanuka első napja, Kórházi Szombat. A Thóránál adakozunk a kolozsvári Zsidókórház javára. Gondoljunk a szegény betegeknek. Mindenki adakozzon a zsidóság kórházának. A Templomszentelés ünnepén emlékezzünk meg szeretettel és áldozatkészéssel a betegek hajlékáról. Hálát adva a Mindenhatóknak azért, hogy egészséges vagy, juszanak eszedbe a szegények legszegényebbjéi, a vagyonatlan zsidó betegek. Kötelességed vannak beteg hittestvéreiddel szemben, ne feledkezzél meg róluk. Filhérellel talán egy családtag adasz vizsza családjának, egy gyermeket szülőnek! A Kórházi Szombat sikere mindannyiunknak javát szolgálja!

Titokzatos telefonálók fenyegetik a jüteborgi vasuti merénylet koronatanuit. Berlinből jelentik: Ruppert berlini elektrotechnikus felesége és leánya a Matuska-üggyel kapcsolatban a berlini rendőrségen rendőri védelmet kértek. Matuska Szilveszter, mint ismeretes, Rupperték Friedrichstrassei üzletében vásárolta a jüteborgi merényletnél felhasznált vascsőveket. A merénylet az elektrotechnikus felesége és leánya szolgálták ki, ők adták először személyleírását a rendőrségnek és a későbbi nyomozás során koronatanuit lettek a jüteborgi bűnténynek. Rupperték közlése szerint néhány nap óta többször megtörtént, hogy éjszaka idején ismeretlen férfi és nő hang hívta fel őket telefonon és megfenyegette a két nőt, hogy elteszik őket lábálól, ha fenntartják eddigi vallomásukat. Ez indította Rupperték arra, hogy a rendőrségtől védelmet kérjenek. Azóta állandóan detektívek őgynének Ruppertnére és leányára, valamint lakóházukra, de eddig semmi gyanúsat nem észleltek. Ugy látszik a Matuska-üggyel már az a sorsa, hogy csupa rejtélyeket szolgáltatson a világ számára. A rendőrség feltevése szerint Matuska bűntársak nélkül, teljesen egyedül követte el a merényletet s Matuska már börtönben ül. Ki tehát a titokzatos telefonáló?

Grandinak sokkal több szimpátiát sikerült Amerikában szereznie, mint Lavalnak

Newyork, november 28. Grandi olasz külügyminiszter az Augustus gőzös fedélzetén utban van Európa felé. Politikai és diplomáciai körökben megállapítják, hogy Grandi sokkal alkalmazkodóbbnak bizonyult, mint Laval s tízenkét napos amerikai tartózkodása alatt több szimpátiát sikerült szereznie, mint a

francia miniszterelnöknek. Grandi elutazása előtt tett sajtónyilatkozatában hangoztatta, hogy tárgyalásai folyamán személyesen közölte irányadó tényezőket Olaszország készségét a nagy nemzetközi problémák megoldásában való közreműködést illetően.

Franco őrnagy megszökött Madridból. Londonból jelentik: Madridi jelentés szerint Franco őrnagy spanyol óceánrepülő forradalmár eltűnt abból a kórházból, ahová internálva volt. Ugy hírlik, hogy az őrnagyot titokban a határon túlra segítették s már utban is van Amerika felé.

Amerikában is tüntetnek a munkanélküliek. Washingtonból jelentik: A Fehér Ház elé nagyobb munkanélküli tömeg vonult fel s munkát és kenyeret követelt. A rendőrség szétszórta a tüntetőket, a Fehér Házat most megerősített karhatalom őrzi.

Cáfolják Matuska kiadatásának hírére. Budapestről jelentik: A magyar igazságügyminisztérium nemzetközi jogi osztályán a Neue Freie Presse azon értesülésével kapcsolatban, hogy Matuska Szilvesztert kiadnák Magyarországnak, kijelentették, hogy erre mindaddig nincs valószínűség, amíg Ausztriában az ansbachi merénylet miatt a bíróság előtt nem felelt.

A walesi herceg megnyitotta a burmai Kerekasztal-konferenciát. Londonból jelentik: A walesi herceg ma megnyitotta a burmai kerekasztal konferenciát, amelyen Burmának Indiához való viszonya és a burmai alkotmány kérdése kerül megvitatásra. Egyidejű jelentés szerint Shaja Szant, a burmai zendülők fővezérét felakasztották. A halálos ítélet végrehajtása incidens nélkül folyt le.

Házasság. Johannes Szinetter Amsterdam—Monte Video és Márk Sarolta Cluj—Monte Video házasságot kötöttek. (Mindenkülön értesítés helyett.)

Haggibbor táncdelután és vivőbemutató. A Haggibbor vígjalmi bizottsága a vívőkkel karöltve nagyszabású táncdelután és annak kebelében női, férfi és gyermek vivőbemutatót rendez december 6-án (vasárnap) délután a volt KAC (Farkas uccai) klubhelyiségében. A rendezőbizottság már most felhívja figyelmét a n. é. közönségnek ezen nagyszabású rendezvényre, mely minden tekintetben kellemest fog nyújtani azoknak, akik ott lesznek.

!November 30 hétfő!

Ez a dátum a REFORMATUS KÓRHÁZSORSJÁTEK húzásának napját jelenti. Siessen REFORMATUS KÓRHÁZSORSJEGYET venni! A november 30-i húzásra a 200.000 és 100.000 lejes nagy nyeremények mellett még több mint 600 nyeremény kerül kisorsolásra, ötvenezer, huszezer, tízezer, ötezer, háromezer lejes és kisebb tételekben. Ilyen nyerési esélyeket egyetlen húzásban belül csak a REFORMATUS KÓRHÁZSORSJÁTEK kínál. A november 30-i húzáson ki nem húzott sorsjegyek érvényesek maradnak a további húzásokra. Siessen REFORMATUS KÓRHÁZSORSJEGYET venni. November 30-án 200.000 lejt nyerhet vele — és ha nem nyer,eménye lehet, hogy később az 1,000.000 lejes főnyereményt nyeri meg!

A nyereményeket a ref. egyházkerület pénztára készpénzben fizeti ki.

Központi sorsjegyvásárló C. u. Kolozsvár, Str. Bratianu No. 51. Egy sorsjegy ára 100 lei.

Erős földrengés volt Görögországban. Athénből jelentik: A Peloponezosz déli részén erős földrengés volt. Számos ház összeomlott és sok sebesülés történt. A kormány mentőexpedíciót küldött ki Athénből a földrengési területre.

Tiznap fogháza és nyolcezer lej pénzbüntetésre ítélték Bán János zálogház tulajdonost. Dr. Jacobi Emil kolozsvári ügyvéd feljelentést tett a járásbírósg előtt Bán János kolozsvári zálogházas ellen uszoravétségért azon a címen, hogy az uszoratorvénynek 1931 április 3-án történt életbelépte után 8000 lej követelésért 900 lej kamatot számított fel 3 hónapra, hogy tehát a törvény által megengedett maximális 14 százalék helyett 45 százalékot szedett. A járásbírósg a ma megtartott tárgyalás eredményeként Bán Jánost uszoravétségben mondta ki bűnösnek s ezért 10 napi fogháza és 8000 lej pénzbüntetésre ítélte el. Dr. Jacobi megfellebbezte az ítéletet súlyosbításért, mert a törvény az ilyen vétségekre 6 hónaptól 3 évig terjedő fogházat és 20.000 lejtől 100.000 lejig terjedő pénzbüntetést ír elő és a járásbírósg még csak a minimális büntetést sem alkalmazta.

Irak zsidói nem tartanak igényt kisebbségi jogokra. Londonból jelentik: Az angol zsidók képviselőtestülete (Board of Deputies) a napokban foglalkozott az iraki zsidók új helyzetével. Irak tudvaleg rövidesen szuverén állam lesz és kikerül a brit mandátum hatása alól. Az iraki zsidók a Népszövetséghez intézett memorandumukban lemondanak a kisebbségi jogokról abban a reményben, hogy Irak új kormánya a zsidóknak a legteljesebb állampolgári jogokat adja. Mindazonáltal Irak kormánya a Népszövetséggel szerződést köt, amely a kisebbségek védelmére külön záradékot tartalmaz.

Dr. N. M. Gelber Szamosujváron. Mint értesülünk, dr. Gelber varsói író a mai napon egyetlen előadás megtartására Szamosujvárra utazik. Az előadást dr. Gelber Jiddis nyelven ma, vasárnap délután öt órakor a Korona kávéház emeleti helyiségében tartja meg „A zsidó nép leromlott gazdasági helyzete és a javulás útja” címen. A belépés díjtalan. Minden zsidó ott legyen.

Aki a Pageol csodálatos vizelettisztító hatását megfigyelte, könnyen megérti, hogy ez a preparátum eddig 15 nagy kitüntetést kapott. A Pageol eltüntet a vizeleti szervek beteg sejtjeinek felhalmozódását, megerősíti funkcióképességüket és ilyen módon közvetve is megsemmisítőleg hat a rengeteg mikroba és pedig nemcsak a Gonococcusokra, hanem számos más bacillusra is, amelyek komplikálhatják a betegségeket.

Tizezerdolláros díj amatőrfényképre. Genfből jelentik: A genfi nemzetközi fényképeszeti amatőrverseny díjait szétosztották. A nemzetközi zsüri a tizezerdolláros első díjat és az ezzel járó ezüstszobrot egy fiatal textilműkúsnak ítélte. Az állatfelvételek első díját, ezer dollárt, egy boroszlói német színpadni nyerte. A többi díj braziliai, egyesült-államokbeli, dán és francia versenyző közt került szétosztásra.

Négy asszonyt konyhakéssel sebesített meg súlyosan egy örül. Berlinből jelentik: A nyugatra eső Spandau közelében lévő Finkenkrugban egy Lehnert nevű elmebeteg volt banktisztviselő konyhakéssel négy asszonyt súlyosan megsebesített, majd az erdőbe menekült. Később egyik őrsozobában jelentkezett s letartóztatását s törvényszéki orvos által történő megvizsgálását kérte.

Több mint félmillió lej értékű készpénzt és értéktárgyakat loptak el Reich József nagyváradi fésűgyárostól. Nagyváradi tudósítónk jelenti: Szenzációs lopás történt az elmúlt éjjel Nagyváradon. Reich József fésűgyáros Ghillányi uti lakásába az éj folyamán ismeretlen tettesek hatoltak be és a hálószobában, — anélkül, hogy a mélyen alvó Reich József és felesége észrevették volna — kivették Reich József nadrágjából a kasszakupcsot, amelynek segítségével a Wertheim-szekrényt kinyitották. A Wertheim-szekrényből a betörők százötvenezer lej készpénzt, százezer lej értékű valutát vettek ki. Ezenkívül magukkal vitték Reich József aranyóráját, ruháját és bundáját. A lopott holmik értéke meghaladja a félmillió lejt. Reich József 10.000 lej jutalmat tűzött ki a tettesek kézrekerítésére. A rendőrség bevezette a legerélyesebb nyomozást.

JAZZ-ZENE
tökéletesen hangzik a rádióban az új erős VALVO csövekkel

NAPROL-NAPRA

Az angol heti és havi folyóiratok karácsonyi számai a tradíciókhoz képest ez évben is elkészültek november végére s forgalomba is kerültek. A szokás oka az, hogy karácsonyra a lapok jussanak el a brit világbirodalom távoli részére is. A gazdag tartalmú számokban hetekre való olvasni való és remek technikájú, érdekes képanyag van.

Több amerikai lap értesülése szerint az egészségügyi hatóságok elrendelték Putty Lya halála körülményeinek kivizsgálását, mert az a gyanu merült fel, hogy nem csontszilánk okozta vérmergezését s halálát, hanem egy csomag gombostűt, amelyet a filmstar általában öngyilkossági szándékból akart volna lenyelni.

A Berlinton nyugatra eső Spandau közelében lévő Finkenkrugban egy Lehnert nevű elmebeteg volt banktisztviselő konyhakéssel 4 asszonyt súlyosan megsebesített, majd az erdőbe menekült. Később egy őrsozobában jelentkezett s letartóztatását s törvényszéki orvos által történő megvizsgálását kérte.

A londoni városházán megkezdtek egy óriás-pudding készítését, melynek összes hozzávalói belföldi termények. Sulya tíz tonna lesz. Keverésében részt vesz Jenks lordmayor is. A puddingot a szegények között fogják szétosztani.

Primo Carnera olasz boxoló óriás és az argentin Vittorio Campolo ökölvívó meccsét 12 ezer főnyi közönség nézte végig. A második menetben Carnera, aki 70 fonttal súlyosabb ellenfelénél, kiütéssel győzött.

Házasság esküvő előtt című szenzációs filmperegetkerül vetítésre az Építő munkás-mozgóban. Vasárnap fél 3, fél 5, fél 7 és fél kilenc órakor, hétfőn 5 és 7 órakor. Főszerepekben: Ester Ralston és Garry Cooper. Műsor előtt 2 felv. vigjáték. Kedden d. u. 3 órakor kulturális előadás 63 darab vetített képpel. Főolvasó: Ujhelyi Margitka. Az előadás teljesen díjtalan.

Cionista Dienst. A cionista helyicsoport annyira bevált szórakoztató és egyben tanulmányos dienstjei e heti kezdettel, szerdán este kilenckor a City kávéház különtermében újból megindulnak. Egyben az ezévi konferenciai választások és a KKL meg a Szövetség folyó ügyei is le lesznek tárgyalva. Az elnökség és választmány tagjainak megjelenése kötelező. Belépti díj nincs. Érdeklődőket szívesen lát a helyicsoport elnöksége.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE, HIRDESSEN AZ UJ KELETBEN

Színház—Mozi

Miután a cenzorzottság minden fokát megjárta, végre hosszas tanácskozás után engedélyezték a Zwei Welten (Esthera) A. E. Dupont világhírű rendező filmének bemutatását az egész ország területén, minden kivágás nélkül. Nagy érdeme a szerzőnek, hogy nem engedték meg semmi módon a film megcsonkítását. Különben, ha a cenzorzottság kivágott volna valamit a fölből, úgy a szerzők inkább lemondtak volna a darab bemutatásáról. Így a „Két világ” (Zwei Welten) az Atlantic és Varieté alkotójának ismét egy nagy sikert jelent és Európa leg-híresebb rendezői közé sorolják. Amint értesülünk, a film Kolozsváron is rövidesen műsorra kerül.

A Magyar Színház heti műsora

Vasárnap d. u. 5-kor Tánase revütársulata.
Vasárnap este 9-kor: Tánase revütársulata.
Hétfő: Torockói menyasszony. (5-ödször. Nagyon olesó mozhelyárrakkal. Sorozatszám: 73.)
Kedd: Feketeszaru cseresznye. (Nagyon olesó mozhelyárrakkal. Sorozatszám: 74.)
Szerda: A metely. (Ujdonság először! Napi bérlet „A” 13. Sorozatszám: 75.)
Csütörtök: Meddig fogsz szeretni? (Ujdonság 3-adszor. Napi bérlet „B” 13. Sorozatszám: 76.)

Még két rendkívüli előadás PAOLO QUADRELLI tenoristával a Román Operában

leszállított helyárrakkal.
Szerdán, december 2-án: TRUBADUR
Péntek, december 4-én: TOSCA
 Jegyek „Románia Artistica” színházi ügynökségnél, Piata Unirii.
Péntek: Thüringia rózsája. (Nagyon olesó mizohelyárrakkal. Sorozatszám: 77.)
Szombat d. u. 3 órakor: Mikulás bácsi kalandjai. Gyermek előadás, nagyon olesó mozhelyárrakkal. Sorozatszám: 78.)
Szombat este 8^{1/2} órakor: Pusztai szél. (Ujdonság először! A „Feketeszaru cseresznye” szerzőjének, Hunyady Sándornak legújabb műve. Premier-bérlet 14. Sorozatszám: 79.)

CORSO-MOZGO műsora

Vasárnap d. e. 11 órakor: Matiné. Patt és Patachon legkitünőbb filmje — és Micki Maus. Olesó helyárrakkal.
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor: Jenny Lind. A svéd csalogány. A legszebb zene és énekszámokkal. Főszereplő: Grace Moore a Newyorki Metropolitan énekesnője. Műsor előtt: A legújabb Paramount journal.

Szinkör-Mozgó műsora

Vasárnap d. e. 11 órakor: X—27. A titokzatos asszony.
Vasárnap d. u. 3 órakor: X—27. A titokzatos asszony.

SELECT-MOZGÓ műsora

Vasárnap: Trader Horn dzsungel film, eredeti afrikai felvételekkel.
Hétfőn: Trader Horn dzsungel film, eredeti afrikai felvételekkel.
Kedden: Trader Horn dzsungel film, eredeti afrikai felvételekkel.
Jön: Két világ A. E. Dupont a Varieté és Atlantic alkotójának legújabb világhírű filmje. Orosz dráma a világháboru idejéből.

URANIA-MOZGÓ műsora

Vasárnap: Legény a nyeregben, kalandor dráma, főszerepben: Ken Maynard és Iova: Tarzan.
Hétfőn: Az erősebb, dráma, főszerepben: Georg Bancroft, a „Newyorki éjszaka” film címszereplője és a szép Esther Ralston. Műsoron kívül hangos hirdető és pótkép.
Kedden: Az erősebb, dráma, főszerepben: Georg Bancroft.
Szerdán: Az erősebb, dráma.

ASTRA Mozgó műsora

Vasárnap: Janet Gaynor és Charles Farrell: Ut a menyország felé és nagy kíséző műsor. Helyárrak: 15, 25, 35 lej.
Hétfő: Janet Gaynor és Charles Farrell: Ut a menyország felé és nagy kíséző műsor. Helyárrak: 15, 25, 30 lej.
Kedd: Janet Gaynor és Charles Farrell: Ut a menyország felé és nagy kíséző műsor. Helyárrak: 15, 25, 30 lej.

RADIO MUSOR

Vasárnap, november 29.
Budapest. 10: Ujsághirek, kozmetika. 11: Egyházi zene és prédikáció. 12.15: Ev. istentisztelet. Utána az Operaház zenekarának hangversenye. Szünetben Papp Jenő rádiókrónikája. 15: Grammfón. — 16.45: Rádió szabadegyetem. 19: Farkas Gyula cigányzenekara. 19.50: Bibó Lajos előadása. 20.30: Hegedűhangverseny. 21: Vidámest. 22: Közvetítés Newyorkból. (Vezényel Toscanini). 23: Bura Károly cigányzenekara.
Bukarest, 11.15: Egyházi óra. — 11.30: Bibliavásolás. 12: Könnyű zene. 13: Grammfón. 13.50: Grammfón. 18: Zenekari hangverseny. 19.10: Zenekari hangverseny. 20: Rádiószabadegyetem. 20.40: Grammfón. 21: Éva, Lehár operettje.
Bécs. 18.20: Kamarazene. 23: Közvetítés Newyorkból.
Berlin. 20.20: Kórusok és zenekari hang

verseny. 23 után tánczene.
Stuttgart. 20.30: Karácsonyi kantate. — 23.50: Tánczene.
Langenberg. 21: A madarász, Zeller operettje. Utána tánczene.
Milánó. 21.35: A május Velencében, Selvaggi operája.
Róma. 18: Ének- és zenekari hangverseny. 22: Vegyes hangverseny.
Varsó. 23.10: Olasz dalok. 24: Könnyű és tánczene.

Hétfő, november 30.

Budapest. 10.15: Postászenekar hangversenye. 13: Déli harangszó. 13.05: Rádiókvartett. 18.35: Bécsi dalok. 20: Régi magyar dal. 21.15: Előadás. 21.45: Paderewsky grammfónon, 22.30: Az Operaház zenekarának hangversenye. 23.45: Sovánka Nándor cigányzenekara.
Bukarest. 13: Grammfón. 13.50: Grammfón. 18: Rádiózenekar. 19.10: Rádiózenekar. 20: Rádiószabadegyetem. 21.30: Előadás. 21.45: Zongorahangverseny. — 22.15: Kamarazene.
Bécs. 21.35: Mahler szimfóniák. 23.10: Tánczene.
Berlin. 22.10: Zenekari hangverseny. — Utána tánczene.
Stuttgart. 21: Szórakoztató hangverseny. 22.15: Frankfurti zeneszerzők.
Langenberg. 23.20: Hangverseny.
Milánó. 20.20: Hangverseny. 22: Szimfónikus hangverseny.
Róma. 20.30: Grammfón. 22: Könnyű zene.
Varsó. 21: Manon, Massenet operája grammfónon, 24: Könnyű és tánczene.

KÖZGAZDASÁG

A kormány a paraszttömegektől vár támogatást a mezőgazdasági adósságok konvertálása ügyében

Bucuresti-Bukarest, november 28. Az ellenzéki pártok gáncoskodásaival szemben a kormány elhatározta, hogy a mezőgazdasági adósságok konverziójának támogatására országsszerte népgyűléseket rendez. A főként mezőgazdasági adósságokból összehívott népgyűléseken a kormány egy-egy delegátusa és többségi képviselők ismertetni fogják a javaslatot és a tömegektől kapják meg a jóváhagyást, amit a falusi tömegek örömmel fognak megadni. Már most, vasárnap megrendezik az első gyűlést Caracalban s azon Radian föld-

művelésügyi államtitkár fog a kormány nevében szónokolni. Az ipari kérdésben a kormány még mindig a vámtarifa leszállításával fenyegetőzik. Különben a nagyipar helyzete súlyosbodott, mert a jelek szerint a dr. Böszörményi kezdeményezéséből kiindult ipari kötvénykibocsátása a külföldi pénzügyi körök tartózkodása következtében fiasított vallott. A nagyiparosoknak Párizsban tárgyaló delegátusa kedvezőtlen jelentést küldött, amely szerint a kötvények elhelyezése nagyon kilátástalannak látszik.

Ismét cáfolják a devizakorlátozó rendeletről elterjedt híreket

Bucuresti-Bukarest, november 28. Az Adeverul illetékes helyről nyert értesülése alapján megcáfolja azt a hírt, hogy a Banca Nationala, illetve a pénzügyminiszter devizakorlátozásokat akar életbe léptetni.
Bucuresti-Bukarest, november 28. Közvetlenül a költségvetés és az ezzel kapcsolatos pénzügyi törvények megszavazása után Argetoianu a parlament elé fogja terjeszteni a jelenlegi vámtarifa módosításáról szóló törvényjavaslatot. A vámtarifa módosítására két okból is szükség van. Egyrészt a jelenlegi tarifa életbe léptetése óta Románia különböző kereskedelmi egyezményeket kötött az egyes európai államokkal, amelyekben kedvezmények s vámilletékeket biztosított számukra. Ezek a kedvezmények a valóság-

ban a vámtarifa módosítását jelentik, amit azonban a parlament által megszavazott törvény útján kell szentesíteni.
 A vámtarifa módosításának másik oka a jelenlegi gazdasági és pénzügyi helyzetből adódik. A mezőgazdasági termékek árának csökkenése, valamint a fizetések leszállítása olyan helyzetet teremtett, hogy feltétlenül szükséges az életstandard megfelelő olcsóbbá tétele is. A belső ipari termékek azonban éppen a védvám-tarifák miatt nem olcsóbbodtak meg kellő mértékben. Mindezekhez még az is hozzájárul, hogy a tarifa miatt Románia a külföldön már nem is jön számításba mint importőr állam és éppen ezért hiába kért kedvezményeket a gabonakivitel számára.
Bucuresti-Bukarest, november 28. A pénzügyminisztérium tanulmányozza a

banktörvény módosítását az előző kormány által már összegyűjtött anyag fel-dolgozásával. A vonatkozó javaslat rövidesen elkészül.
 Ugyancsak tervbevette a pénzügyminiszter a vámtörvény módosítását is és meghívta Hyon francia szakértőt, hogy ebben a munkában a kormány segítségére legyen.

Apró hirdetések

„EXPRESS” libahuscsarnok

ORADEA, Piata Mihai Viteazul No. 11. FRIEDMANN M.
Szállítok minden mennyiségben prima olvasztott libaszirt a 65 lej libabört és hájat a 50 lej libafüstölt a 80 lej kilogrammonként.
Ugyeljen a címre!

Ezüst évőszköz vásárlásánál csak a harang védjeggyel ellátott árut kérje, mint egyedüli bármely külföldivel egyenlő gyártmányt. Tacamal ezüstáru gyár Cluj, Str. Gen. Neculcea (Kornis ucca) Nr. 6.

Hölgyek figyelmébe. Legújabb Bubi paróka transzformáció villannyal gondórtva, mely 6-8 hónapig megtartja a hullám és göndöréget felelősség mellett. Egyedüli készítője Mussa Gyula, Str. Memorandului 10.

9x4 és fél méter, világos, száraz félszuterén helyiség elsejére kiadó. Ugyanot kéttablakos különbejáratu szép félemelett üres szoba kiadó. Hosszu u. 19.

Házaladás. A Str. Filipescu (Szentlélek u.) 1. szám alatti és a Str. Calugárilor, (Kisszamos u.) 6. szám alatti ház előnyös feltételekkel eladó. Érdeklődők forduljanak a Kereskedelmi Hitelintézet Rt. Igazgatóságához, P. Unirii 20.

Perfekt magyar, román, német, francia levelező, mérlegképes könyvelő, huszvéti gyakorlattal, szerény igényekkel állást keres. Czinceár, Str. Regina Maria 12.

Studentin der Clujer Universitat erteilt Unterricht im sämtlichen gymnazial-Fächern, mit perfecten Kenntnissen, der Deutch Rumänisch u. Französischen Sprachen, gegen Kost u. Anartier eventuell gegen Honorar. Adresse erliegt in der Administ unter „Studentin“.

3 szobás modern lakás, teljes komforttal kiadó. Regele Ferdinand 33. szám.

Különbejáratu kis butorozott szoba kiadó. Str. Bratianu 20. (Király ucca.)

Zsidó egyetemi hallgató közép vagy elemi iskolai tanulók korrepetálását vállalja lakás vagy koszt ellenében is. Megkeresést „Matematikus” jelígen a szerkesztőségbe.

Feleségül vennék 40—45 éves gyermektelen özvegy vagy elvált izr. urinót üzlettel. Szükség esetén tőkehozzájárulás. Ajánlatok „Benősülés” jelige alatt hirdetőbe Sibiu, Kreuz gasse.

Megye székhelyén fűszer- és csemegeüzlet keres szakértőt, óvadékképes bizonymnyost. „50—100.000” jelige.

Jól és olesón étkezhet Grossmanné ort. kős, éttermében Reg. Ferdinand 13. Havi ebédabonoma 1000 lej, havi ebéd és vas-csora abonoma 1400 lej. Grossmanné.

300.000 lejell csendes társat keres 8 éves iparvállalattal, 2 jól bevezetett detail üzlettel és engrosz vevőkörrel. Ajánlatokat „Befektetés biztosítva és rentábil” jel igére a kiadóba kéri.

Chanukara, purimra vidám rajzfelvonások!

Solem Alejchem: Válgak, ne válgak!
Solem Alejchem: A két antiszemita
Szabó Imre: Gábort ünneplik
Szabó Imre: Egy finom kis parthie
 Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályában. Előadási jogdíjjal darabja 200 lej.

ZEPHIR

Tél

10

kg.

fával füt egy

szobát

24

óran át

Árjegyzéket díjtalanul küld:

Szántó Dezső és Fia

ORADEA

Helyi képviselő: BARZEL vas-üzlet Cluj, Szechenyi tér

XIV. ÉVF. • 26
 Cluj—Kolozsvár
 december 1
 5692 ÉV Kisz

Az Uj Kelet az egyetemes és hánsági zsidóság napilapja
 Gikkeink utánnyma forrás megjelölésével meg
 Kéziratokat nem küld megörzésükre nem

Svájc is?

Az ember nem hisz a vassa, hogy a gazdasági is aggasztó méreteket ke-lehetséges ez? Hiszen csodadoktorai állandóan, hogy ha a válságba-gok között egyenletesen aranykészleteket, mingyá-be a gazdasági vérkering-Svájcban ezzel szeml-arany; a bankok pénztár-kisibolt vagyonok alatt. sincs már munka, itt is-tízrezi lézengenek már-is: a kiegyensúlyozott él-mód egykori hazájában.
 Egyik ország kormány-nya és igazságtalan elosz-másik országban az ara-van baj. Valószínű teha-baj nem is az arany miat-vebbet betegség támadta-világ gazdasági életét. N-lenléte, vagy távolléte dö-vérkeringés egészségéne-ban. Svájc példája legal-zolja. A termelés, a munk-szervezetében van a hiba-is lesz javulás, míg ezen-vetkezik be az a józan vá-anarchia helyébe a rende-

Puccs!

Harmínckét notórius sz-egy nagyot és merészet é-borítani egész Magyarors-Most, hogy az egész dis-át alatt piheni ki a láza-közönséges bohózatnak l-puccs, holott csak eg-lott, hogy nem lett tragéd-az összeesküvők már fent-let, gyártották a zsina-szánt bombákat és pogron-rekvizitumokat.
 Feleltelen fiatalembere-zásáról szólnak a hivatalo-Szép kis fiatalemberek.
 Hiszen tizenhárom eszté-szakálluk is kinőhetett ve-Tudniillik már tizenhá-elzött is fiatalemberek ve-Ébredő fiatalok.
 Már akkor sem voltak-hiszen szakszerűen megre-ványt, bombamerénylete-Csongrádon és az Erzsébe-en és meggyilkolták Som-a Népszava két jószándék-Névszerint is ugyaneze-tek.

A hazafias egyetemi há-oma helyett tizenhárom-egy taxisoffóri engedélyt-a nemzeti hős szerepében-likai ágens, aki züllött s-lott le és a többiek egé-lik a mai kurzusban is-öltelék fokáig tudtak em-És az is humbug volt-nyel elzött is, hogy fele-fiatalemberek. Nagyon ná-nyekában húzódtak meg-nyek, azért ültek mostan-s hortónók cellái helyett-nakban. Vigyázott kire-ki-usa, hogy rendőrkézre ne-A véres hóhérok közül ne-na is Budapest és a t-erhes és nyomasztó öröke-vára együtt cimborált ha-Idővel majd újra kikapa-ól a csongrádi és orgová-Ezt a puccsot könnyen le-réség. De a puccs szellem-vidálni addig, míg nem-én” legényeket, hanem a-akat is nem teszik ártal-